

Broj: 03-02-913/2024
Sarajevo, 07.06.2024. godine

**PARLAMENT FEDERACIJE
BOSNE I HERCEGOVINE**

- Predstavnički dom -
gosp. Dragan Mioković, predsjedavajući

- Dom naroda -
gosp. Tomislav Martinović, predsjedavajući ✓

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
**PARLAMENT FEDERACIJE
SARAJEVO**

Prilijeno: 17-06-2024			
Org. jed.	Broj	Priloga	Vrijednost
01,02	-02-	1393	1/24

Poštovani,

U skladu sa članom IV.B.3.7.c) (III) Ustava Federacije BiH, a u vezi sa odredbama čl. 163, 164. i 165. Poslovnika Predstavničkog doma Parlamenta Federacije BiH („Službene novine Federacije BiH“, br. 69/07, 2/08, 26/20 i 13/24) i čl. 155, 156. i 157. Poslovnika o radu Doma naroda Parlamenta Federacije BiH („Službene novine Federacije BiH“, br. 27/03, 21/09 i 24/20), **radi razmatranja i prihvatanja, dostavljam Vam NACRT ZAKONA O NOTARSKOJ SLUŽBI U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE**, koji je utvrdila Vlada Federacije Bosne i Hercegovine na 35. sjednici, održanoj 05.06.2024. godine.

Nacrt zakona se dostavlja na službenim jezicima i pismima Federacije Bosne i Hercegovine

S poštovanjem,

PREMIJER
Nermin Nikšić

Prilog u printanoj i elektronskoj formi (CD):

- Nacrt zakona na bosanskom jeziku,
- Obrazac 1a,
- Obrazac 2 i
- Obrazac IFP-NE

Co: Federalno ministarstvo pravde
gosp. Vedran Škobić, ministar

ԲԱՐՄԱՆՏ ԼԻՎԱՆԻ
 ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
 ԿՐԹԱԿՈՒՆԵՑՈՒԹՅԱՆ
 ԿԵՆՏՐՈՆԻ ԿՐԹԱԿՈՒՆԵՑՈՒԹՅԱՆ
 ԿԵՆՏՐՈՆԻ ԿԵՆՏՐՈՆԻ

Քննարկ:			
Օր. հոլ.	Տիպ	Կարգ	Վերջնական
1	1	1	1

ԿԵՆՏՐՈՆԻ
 ԿԵՆՏՐՈՆԻ

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VLADA**

NACRT

**ZAKON
O NOTARSKOJ SLUŽBI U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE**

Sarajevo, juni 2024. godine

**ZAKON
O NOTARSKOJ SLUŽBI U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE**

POGLAVLJE I.

OSNOVNE ODREDBE

Član 1.

(Predmet Zakona)

Ovim zakonom uređuju se notarska služba u Federaciji Bosni i Hercegovine (u daljem tekstu: Federacija), organizacija notarske službe i prava i dužnosti notara, nadležnosti notara, notarska obrada isprava, notarsko potvrđivanje privatne isprave – solemnizacija i notarska potvrda, pravila postupka o načinu poslovanja notara, postupak potvrđivanja privatne isprave – solemnizacija, poslovne knjige notara i čuvanje isprava i spisa, disciplinska odgovornost notara, nagrada za rad i nadoknada troškova, notarski ispit, notarska komora, inspeksijski nadzor kao i druga pitanja bitna za obavljanje notarske službe.

Član 2.

(Služba notara)

- (1) Služba notara je javna služba koju obavljaju notari kao samostalni i nezavisni nosioci te službe.
- (2) Notar vrši poslove notarske obrade, notarsko potvrđivanje privatne isprave – solemnizacija, notarske ovjere i notarske potvrde.
- (3) Notar je dužan odgovarajućim mjerama osigurati nezavisno i nepristrasno obavljanje notarske službe, pridržavajući se zabrane sudjelovanja u pravnim poslovima koji nisu u skladu s ovim zakonom.
- (4) Notar je dužan svojim ponašanjem, u službi i izvan nje, pokazivati da je dostojan poštovanja i povjerenja koje uživa služba notara i izbjegavati svako ponašanje koje proizvodi utisak kršenja obaveza koje su mu zakonom propisane, naročito utisak o ovisnosti i pristrasnosti.
- (5) Notaru nije dopuštena reklama.

Član 3.

(Obavljanje službe notara)

- (1) Notar obavlja službu notara profesionalno i isključivo kao zanimanje tokom vremena za koje je imenovan, u skladu s ovim zakonom i propisima donesenim na osnovu ovog zakona.
- (2) Status notara stiče se i prestaje pod uvjetima i na način određen ovim zakonom.

Član 4.

(Dokazna snaga notarskih isprava)

- (1) Notarske isprave su: isprave nastale notarskom obradom, notarski potvrđene privatne isprave – solemnizirane isprave i notarske potvrde.
- (2) Notar je ovlašten vršiti i notarske ovjere. Privatna isprava na kojoj su ovjereni potpisi od strane notara nema snagu javne isprave, ali je podobna za pravni promet i upis u javne registre.
- (3) Isprave iz stava (1) ovog člana su javne isprave i važe kod svih organa vlasti, pravnih osoba i drugih institucija.
- (4) Notarski obrađene isprave koje je notar sačinio u granicama svojih ovlaštenja i u propisanoj formi i notarski potvrđene privatne isprave - solemnizirane imaju punu dokaznu snagu javne isprave o izjavama datim pred notarom.
- (5) Dopušteno je dokazivati da je izjava netačno notarski obrađena, odnosno da su posvjedočene činjenice netačne.

Član 5.

(Strane notarske isprave)

- (1) Strane notarske isprave imaju, uz uvjet uzajamnosti, ista pravna dejstva kao i notarske isprave izdate po ovom zakonu.
- (2) Strane notarske isprave ne mogu u Federaciji imati pravna dejstva koja nemaju po zakonu koji je za njihovo izdavanje bio mjerodavan u inostranstvu.

POGLAVLJE II.

ORGANIZACIJA NOTARSKE SLUŽBE I PRAVA I DUŽNOSTI NOTARA

Član 6.

(Službeno sjedište, broj i ograničenje za imenovanje notara)

- (1) Na prijedlog kantonalnog ministra nadležnog za poslove pravosuđa i uprave (u daljem tekstu: kantonalni ministar), uz prethodno obavljene konsultacije s Notarskom komorom Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Notarska komora), vlada kantona određuje broj potrebnih notara za područje kantona, kao i njihovo službeno sjedište.
- (2) Službeno sjedište notara je općina ili grad koje odredi vlada kantona.
- (3) U svakom službenom sjedištu imenuje se najmanje jedan notar.
- (4) Kriteriji na osnovu kojih se utvrđuje potreban broj notara u određenom službenom sjedištu su: broj stanovnika, intenzitet privrednog poslovanja, kao i godišnji broj poslova koje notari obavljaju na tom području.
- (5) Kantonalno ministarstvo je dužno svake četiri godine preispitati broj notara na određenom službenom području prema kriterijima utvrđenim u stavu (4) ovog člana i, ako postoji potreba, predložiti vladi kantona povećanje broja notara na određenom području.

(6) O poduzetim radnjama iz stava (5) ovog člana, kantonalno ministarstvo dužno je obavijestiti Federalno ministarstvo pravde (u daljem tekstu: Federalno ministarstvo).

(7) Ukoliko kantonalno ministarstvo ne postupi u skladu sa stavom (5) ovog člana, Federalno ministarstvo će na osnovu utvrđenih kriterija iz stava (4) ovog člana predložiti vladi kantona povećanje broja notara na određenom području.

(8) Vlada kantona je dužna u roku od 30 dana razmotriti prijedlog iz stava (7) ovog člana i o svojoj odluci obavijestiti Federalno ministarstvo.

(9) Na području istog službenog sjedišta za notara ne može biti imenovana osoba koja je bračni ili vanbračni partner, predak ili potomak notara koji aktivno vrši službu, a za zamjenika određenog notara ne može biti imenovan njegov bračni ili vanbračni partner, predak ili potomak.

Član 7.

(Notarski dani)

(1) Ukoliko u jednom službenom sjedištu kantona nema imenovanog notara, za to službeno sjedište mogu se odrediti notarski dani.

(2) Notarske dane i druga pitanja u vezi održavanja notarskih dana u službenom sjedištu u kojem nema notara svojim propisom uredit će kantonalno ministarstvo.

Član 8.

(Uvjeti za obavljanje službe notara)

Za notara može biti imenovana osoba koja ispunjava uvjete:

a) da je državljanin Bosne i Hercegovine,

b) da ima poslovnu sposobnost,

c) da ima opću zdravstvenu sposobnost,

d) da je prije reforme visokog obrazovanja, četvorogodišnjim studijem na pravnom fakultetu u Bosni i Hercegovini stekla zvanje diplomiranog pravnika, kao i osoba koja je zvanje diplomiranog pravnika na pravnom fakultetu stekla u bivšoj SFRJ do 6. aprila 1992. godine, ili koja je po sistema obrazovanja prema bolonjskom procesu na pravnom fakultetu u Bosni i Hercegovini završila prvi ciklus četvorogodišnjeg studija i stekla najmanje 240 ECTS bodova i zvanje diplomirani pravnik ili koja je stekla stranu visokoškolsku ispravu na pravnom fakultetu sa zvanjem diplomirani pravnik koju mu je priznao ovlašteni organ u Federaciji,

e) da je položila pravosudni ispit u Bosni i Hercegovini ili prije 06.04.1992. godine u bivšoj SFRJ. Ukoliko je pravosudni ispit položen u nekoj drugoj državi, ovaj uvjet se stiće nakon priznavanja tog ispita od strane nadležnog ministarstva,

f) da ima položen notarski ispit u Bosni i Hercegovini,

g) da nije osuđen zbog počinjenja krivičnog djela izuzev krivičnih djela protiv sigurnosti javnog saobraćaja koja su počinjena iz nehata,

h) da nije odlukom nadležnog organa razriješen službe notara, advokata, sudije, tužioca, državnog službenika, odnosno da mu odlukom nadležnog organa nije prestao radni

odnos državnog službenika ili namještenika zbog teže povrede službene dužnosti u posljednjih pet godina,

i) da nije član organa političke stranke.

Član 9.

(Javni natječaj za izbor notara)

(1) Izbor notara vrši se javnim natječajem.

(2) Javni natječaj organizira i provodi kantonalno ministarstvo.

(3) Javni natječaj mora sadržavati pored općih uvjeta propisanih u članu 8. ovog zakona i sljedeće podatke: rok podnošenja prijava i službeno sjedište za koje se vrši izbor notara.

(4) Rok za podnošenje prijava na javni natječaj traje 15 dana od dana posljednjeg objavljivanja natječaja prema stavu (5) ovog člana.

(5) Javni natječaj se obavezno objavljuje u najmanje jednom dnevnom listu, "Službenim novinama Federacije BiH", službenom glasniku kantona i web stranici kantonalnog ministarstva.

Član 10.

(Komisija za izbor notara)

(1) Za sprovođenje postupka za izbor notara kantonalni ministar rješenjem imenuje komisiju za izbor notara (u daljem tekstu: komisija).

(2) Komisiju iz stava (1) ovog člana čine tri člana, od kojih jednoga člana predlaže federalni ministar pravde (u daljem tekstu: federalni ministar), jednoga člana predsjednik kantonalnog suda nadležnog za područje u kojem se vrši izbor notara iz reda sudija koji rade na građanskom referatu i jednoga člana predlaže nadležni kantonalni ministar.

(3) Komisija bira predsjedavajućeg između svojih članova i donosi poslovnik o radu većinom glasova.

(4) Članovi komisije imaju pravo na naknadu za rad, o čemu rješenjem odlučuje kantonalni ministar.

Član 11.

(Sukob interesa)

(1) U slučaju postojanja sukoba interesa (srodnik po krvi u pravoj liniji, u pobočnoj liniji do četvrtog stepena zaključno, bračni ili vanbračni partner ili srodnik po tazbini do drugog stepena zaključno, pa i onda kada je brak prestao), a koji može dovesti u pitanje objektivnost i nepristrasnost rada, član komisije kod kojeg se utvrdi sukob interesa ne može sudjelovati u radu komisije.

(2) Član komisije koji sazna za okolnosti koje ga dovode u sukob interesa ili kandidat koji smatra da kod člana komisije postoji sukob interesa, podnosi kantonalnom ministru obrazložen zahtjev za utvrđivanje postojanja sukoba interesa.

(3) O postojanju sukoba interesa odlučuje kantonalni ministar rješenjem protiv kojeg nije dozvoljena žalba.

(4) Ukoliko se utvrdi postojanje sukoba interesa iz stava (1) ovog člana, zamjena člana komisije vrši se po istom postupku po kojem se član i imenuje.

(5) Sastav komisije i spisak prijavljenih kandidata za izbor notara kantonalno ministarstvo objavljuje na svojoj web stranici, najkasnije tri dana prije zakazanog intervjua.

Član 12.

(Prethodni postupak izbora)

(1) Uz prijavu na natječaj, podnosilac prijave je dužan dostaviti dokaze o ispunjavanju uvjeta iz člana 8. ovog zakona, osim dokaza iz tač. c) i g) člana 8. ovog zakona.

(2) Dokaz iz člana 8. tačka c) ovog zakona dostavlja samo predloženi kandidat, a dokaz iz tačke g) člana 8. ovog zakona, pribavlja kantonalno ministarstvo po službenoj dužnosti.

(3) Neblagovremene, nerazumljive ili nepotpune prijave, na prijedlog komisije odbacuje kantonalno ministarstvo zaključkom protiv koga je dopuštena posebna žalba.

(4) Žalba iz stava (3) ovog člana podnosi se kantonalnom ministru u roku od tri dana od dana prijema zaključka i žalba odgađa izvršenje zaključka.

Član 13.

(Kriteriji za izbor)

(1) Postupak izbora notara podrazumijeva, na isti način za sve kandidate, provjeru ispunjavanja uvjeta javnog natječaja i ocjenu kandidata u skladu sa sljedećim kriterijima, i to:

a) uspjeh na notarskom ispitu,

b) uspjeh na pismenom testu,

c) ocjena na intervjuu sa kandidatom prilikom kojeg se vodi računa o vrsti pravnih poslova na kojima je kandidat radio i njegovoj sposobnosti za obavljanje notarske službe i prihvatanje normi koje određuju položaj i ponašanje notara u skladu s ovim zakonom.

(2) Intervju, koji sprovodi komisija, obavezan je za sve kandidate koji ispunjavaju uvjete iz javnog natječaja.

(3) Ukoliko kandidati nakon bodovanja kriterija iz stava (1) ovog člana imaju jednak broj bodova, prilikom izbora notara vodiće se računa o nacionalnoj zastupljenosti već imenovanih notara iz reda konstitutivnih naroda i Ostalih u službenom sjedištu gdje se vrši izbor notara.

(4) Federalni ministar će donijeti propis o provođenju postupka pismenog testiranja i bodovanju kandidata za izbor notara.

Član 14.

(Rješenje o izboru notara)

- (1) Rješenje o izboru kandidata donosi kantonalni ministar uz prethodno pribavljenu saglasnost federalnog ministra.
- (2) Obavještenje sa rješenjem o izboru notara dostavlja se svim kandidatima koji su pristupili intervjuu.
- (3) Protiv rješenja iz stava (1) ovog člana može se izjaviti žalba federalnom ministru u roku od osam dana od dana prijema rješenja. Žalba protiv rješenja o izboru kandidata za notara zadržava izvršenje rješenja.
- (4) Federalni ministar dužan je odlučiti o žalbi iz stava (3) ovog člana u roku od 30 dana od dana prijema žalbe. Rješenje kojim je odlučeno o žalbi je konačno.
- (5) Protiv rješenja iz stava (4) ovog člana, kandidat ima pravo pokrenuti upravni spor kod nadležnog suda u roku od 30 dana od dana dostavljanja rješenja donesenog po žalbi.

Član 15.

(Polaganje svečane izjave i povelja o imenovanju)

- (1) Notar je imenovan nakon što je rješenje o izboru notara iz člana 14. ovog zakona postalo konačno.
- (2) Prije uručenja povelje o imenovanju, notar polaže službenu zakletvu pred kantonalnim ministrom. Tekst službene zakletve glasi:
"Zaklinjem se da ću službu notara obavljati tako što ću štitići ustav i zakon i da ću službu obavljati nepristrasno, savjesno, nezavisno i čuvajući poslovnu tajnu".
- (3) Kantonalni ministar uručuje notaru povelju o imenovanju. Obrazac povelje o imenovanju utvrđuje federalni ministar.
- (4) Rješenje o izboru notara se objavljuje u "Službenim novinama Federacije BiH" i službenom glasniku kantona.
- (5) Ured imenovanog notara treba ispunjavati propisane uvjete za početak rada.
- (6) Kantonalni ministar rješenjem imenuje posebnu komisiju koja vrši provjeru ispunjavanja uvjeta za početak rada imenovanog notara, najkasnije u roku od 30 dana od dana imenovanja notara.
- (7) Komisiju iz stava (6) ovog člana čine dva državna službenika kantonalnog ministarstva i jedan notar kojeg predloži Notarska komora.
- (8) Kantonalni ministar rješenjem određuje dan početka rada imenovanog notara najkasnije u roku od 30 dana nakon što primi mišljenje komisije iz stava (6) ovog člana i nakon što imenovani notar dostavi dokaze da je pribavio službeni pečat.
- (9) Protiv rješenja iz stava (8) ovog člana žalba nije dopuštena ali se može pokrenuti upravni spor pred nadležnim sudom.
- (10) Notar je dužan upisati se u Imenik notara koji vodi Notarska komora u roku od tri dana od dana prijema rješenja iz stava (9) ovog člana.

(11) Uvjeti koje ured notara treba ispunjavati, vrsta i izgled opreme ureda notara, izgled table koja obilježava službeno sjedište notara i druga pitanja koja su od značaja za ured propisuje federalni ministar.

Član 16.

(Razrješenje notara)

(1) Notar se razrješava:

- a) ako se naknadno utvrdi da prilikom imenovanja uvjeti za imenovanje nisu postojali ili ako uvjeti za obavljanje službe notara iz člana 8. ovog zakona naknadno prestanu postojati,
- b) ako zasnjuje radni odnos ili ako počne koristiti starosnu ili invalidsku penziju ili počne obavljati neku drugu službu, odnosno ako nastanu razlozi iz člana 47. ovog zakona,
- c) ako mu sudskom odlukom bude oduzeta ili ograničena poslovna sposobnost,
- d) ako usljed tjelesnog nedostatka, tjelesne ili duševne slabosti ili zbog bolesti postane trajno nesposoban za uredno obavljanje službe,
- e) ako mu u disciplinskom postupku bude izrečena konačna disciplinska kazna prestanak vršenja službe notara,
- f) ako se nije osigurao od odgovornosti zaključenjem ugovora o osiguranju ili ne plaća naknadu za osiguranje Notarskoj komori u skladu sa članom 49. ovog zakona,
- g) ako ne izvrši konačno rješenje o izrečenoj disciplinskoj mjeri novčane kazne.

(2) Rješenje o razrješenju notara donosi kantonalni ministar uz prethodno pribavljeno mišljenje Notarske komore, s tim da se prije donošenja rješenja notar mora saslušati na okolnosti za razrješenje i da se izjasni o tom razlogu, osim u slučaju iz tač. a), c), d) i e) ovog člana.

(3) Protiv rješenja iz stava (2) ovog člana može se izjaviti žalba federalnom ministru u roku od osam dana od dana prijema rješenja.

(4) Žalba iz stava (3) ovog člana odgađa izvršenje rješenja, a o žalbi odlučuje federalni ministar rješenjem u roku od 30 dana od dana prijema žalbe.

(5) Rješenje kojim je odlučeno o žalbi je konačno i protiv njega se može pokrenuti upravni spor pred nadležnim sudom.

(6) Pokretanje postupka razrješenja notara iz razloga propisanih u stavu (1) ovog člana može biti osnov za privremeno udaljenje iz službe.

Član 17.

(Prestanak službe notara)

(1) Služba notara prestaje:

- a) smrću,
- b) navršanjem 70 godina života,
- c) pismenim otkazom notara - danom konačnosti rješenja o prestanku službe notara,

- d) ako bude osuđen zbog počinjenja krivičnog djela u skladu s tačkom g) člana 8. ovog zakona ili ako mu bude izrečena zabrana daljnjeg obavljanja službe notara,
  - e) ako bez opravdanog razloga ne započne s radom u roku utvrđenom u članu 15. stav (8) ovog zakona,
  - f) kad na osnovu odluke disciplinskog organa izgubi pravo na obavljanje službe notara - danom konačnosti odluke disciplinskog organa,
  - g) razrješenjem - danom konačnosti rješenja o razrješenju.
- (2) Rješenje o prestanku službe notara donosi kantonalni ministar kada nastane razlog za prestanak službe.
- (3) Rješenje iz stava (2) ovog člana je konačno u upravnom postupku i protiv njega se može pokrenuti upravni spor kod nadležnog suda.
- (4) O prestanku službe notara kantonalno ministarstvo će obavijestiti Notarsku komoru radi ispisa notara iz Imenika notara, kao i sud kod kojeg je notar deponirao svoj potpis.

Član 18.

(Gubljenje prava na upotrebu službenog naziva)

Prestankom službe ili privremenim udaljenjem iz službe dok udaljenje traje, notar gubi pravo na upotrebu službenog naziva "notar".

Član 19.

(Vršilac dužnosti notara)

- (1) Ako je služba notara prestala kantonalni ministar može bez javnog natječaja imenovati vršioca dužnosti notara.
- (2) Za vršioca dužnosti notara može biti postavljen samo drugi notar ili osoba koja ispunjava uvjete iz člana 8. ovog zakona.
- (3) Vršilac dužnosti nastavlja službene radnje koje je započeo notar i nije ovlašten poduzimati nove notarske poslove, izuzev ako u tom sjedištu nema drugog notara. Vršilac dužnosti notara koristi pečat notara čija je služba prestala, uz dodatak vršilac dužnosti notara.
- (4) Vršilac dužnosti notara obavezan je prije početka rada upisati se u Imenik vršioca dužnosti notara koji vodi Notarska komora i zaključiti ugovor o osiguranju od odgovornosti iz člana 49. ovog zakona, ako već takav ugovor nije zaključio.
- (5) Vršilac dužnosti notara se postavlja do imenovanja novog notara, a najduže šest mjeseci, s tim što u opravdanim slučajevima taj rok može biti produžen za najduže još šest mjeseci.
- (6) O prestanku službe vršioca dužnosti notara, kantonalno ministarstvo će obavijestiti Notarsku komoru radi ispisa iz Imenika vršioca dužnosti notara, kao i sud kod kojega je vršilac dužnosti notara deponirao svoj potpis.

Član 20.

(Obaveze vršioca dužnosti)

- (1) Vršilac dužnosti notara preuzima sve spise, knjige i drugu dokumentaciju notara na čije mjesto je postavljen.
- (2) Stranka ima pravo, pri uređenju međusobnih odnosa sa vršiocem dužnosti notara, uračunati predujmljene troškove koje je prethodno platila notaru umjesto kojega se imenuje vršilac dužnosti.
- (3) Vršilac dužnosti notara ima sva prava i obaveze kao i notar, osim ako je ovim zakonom drugačije određeno.
- (4) Vršilac dužnosti notara mora, ukoliko nije ranije kao notar ili vršilac dužnosti notara položio zakletvu, prije početka rada položiti zakletvu.

Član 21.

(Zamjenik notara)

- (1) Ako je notar spriječen duže od dvije sedmice u vršenju službe, obavezan je tu odsutnost bez odgađanja prijaviti kantonalnom ministarstvu.
- (2) Ako spriječenost iz stava (1) ovog člana traje duže od jednog mjeseca, notar je dužan o tome obavijestiti kantonalno ministarstvo, koje notaru daje odobrenje za tu odsutnost, o čemu obavještava Federalno ministarstvo.
- (3) Odobrenje iz stava (2) ovog člana izdaje se samo u slučajevima kada se time ne ometa zaštita prava stranaka.
- (4) Ako spriječenost notara traje duže od jednog mjeseca, notar podnosi zahtjev za postavljenje zamjenika notara, a ako notar ne podnese zahtjev za postavljenje zamjenika notara, kantonalni ministar će i bez zahtjeva notara postaviti zamjenika notara.
- (5) Na zahtjev notara, kantonalni ministar može notaru postaviti zamjenika i za njegovu odsutnost ili spriječenost za rad koje će trajati i kraće od dvije sedmice ili stalnog zamjenika notara za sve slučajeve spriječenosti za rad notara koji nastupe tokom jedne kalendarske godine.
- (6) U slučaju privremenog udaljenja notara iz službe, zamjenik notara može biti postavljen i bez zahtjeva notara.
- (7) O prestanku obavljanja službe zamjenika notara, kantonalno ministarstvo će obavijestiti Notarsku komoru radi ispisa zamjenika notara iz Imenika zamjenika notara, kao i sud kod kojeg je zamjenik notara deponirao svoj potpis.

Član 22.

(Postupak postavljenja zamjenika notara)

- (1) Za zamjenika notara može biti postavljen drugi notar.
- (2) Rješenje o postavljenju zamjenika notara donosi kantonalni ministar i dostavlja ga Notarskoj komori radi upisa u Imenik zamjenika notara koji vodi Notarska komora.

(3) Rješenje o postavljenju zamjenika notara je konačno i protiv njega se može pokrenuti upravni spor kod nadležnog suda.

Član 23.

(Prava i dužnosti zamjenika notara)

- (1) Zamjenik notara vodi notarski ured za račun i na trošak notara kojeg zamjenjuje.
- (2) Visinu naknade uređuje Notarska komora svojim aktom.
- (3) Zamjenik notara obavlja službu kao notar i obavezan je na ispravama koje izdaje, uz svoj potpis dopisati dodatak, koji ga označava kao zamjenika i upotrebljavati pečat i štambilj notara koga zamjenjuje.
- (4) Isprave koje sačini zamjenik notara čuvaju se u arhivi zamijenjenog notara.
- (5) Zamjenik notara dužan je suzdržavati se od obavljanja službenih radnji u slučajevima u kojima te radnje ne bi smio obavljati ni notar koga zamjenjuje.
- (6) Dok traje zamjena, zamijenjeni notar ne smije obavljati notarske poslove.

Član 24.

(Zajednička pravila za vršioca dužnosti i zamjenika notara)

- (1) Kantonalni ministar će u rješenju o imenovanju vršioca dužnosti notara, odnosno u rješenju o postavljenju zamjenika notara odrediti dan početka službe vršioca dužnosti notara, odnosno zamjenika notara i dostavit će rješenje sudu na području kojeg se nalazi sjedište notara i Notarskoj komori.
- (2) Notar koji je postavljen za zamjenika notara ili imenovan za vršioca dužnosti notara ne mora se dodatno osigurati od odgovornosti.
- (3) Vršilac dužnosti notara i zamjenik notara imaju sva prava i dužnosti notara i na njih se primjenjuju odredbe ovog zakona o građanskopravnoj i disciplinskoj odgovornosti notara.
- (4) Za štetu koju zamjenik notara učini trećim osobama odgovara zamjenik notara, a za štetu koju vršilac dužnosti učini trećim osobama odgovara vršilac dužnosti notara.
- (5) Kada zamjenik notara, odnosno vršilac dužnosti notara preuzme dužnost, to će se evidentirati u poslovnim knjigama notara iz člana 107. ovog zakona, a u tim knjigama će se zabilježiti i ponovno preuzimanje dužnosti notara.
- (6) U odnosu na pitanja koja nisu regulisana u odredbama čl. 23. i 24. ovog zakona, primjenjuju se odredbe ovog zakona koje vrijede za notara, osim odredaba člana 49. ovog zakona.

Član 25.

(Pomoćnik notara)

- (1) U uredu notara mogu biti zaposleni pomoćnici notara.
- (2) Kriterije za utvrđivanje potrebnog broja pomoćnika notara u uredu notara određuje Notarska komora.

(3) Pomoćnik notara se svojim radom osposobljava za samostalno vršenje poslova notara.

(4) Pomoćnik notara je u radnom odnosu kod notara kod kojega je imenovan.

Član 26.

(Uvjeti za imenovanje pomoćnika notara)

(1) Za pomoćnika notara može biti izabrana osoba koja ispunjava uvjete iz člana 8. ovog zakona, osim uvjeta iz tačke f) člana 8. ovog zakona, koja ima dvije godine radnog iskustva na pravnim poslovima poslije položenog pravosudnog ispita.

(2) Za pomoćnika notara mogu biti izabrane samo osobe koje su svojim radnim i ljudskim kvalitetima dostojne ugleda djelatnosti notara.

Član 27.

(Javni natječaj za izbor pomoćnika notara)

(1) Izbor pomoćnika notara vrši se javnim natječajem.

(2) Natječaj organizira i sprovodi kantonalno ministarstvo na prijedlog Notarske komore, a po prethodno dostavljenom zahtjevu notara kod kojega se izbor vrši.

(3) Natječaj mora sadržavati opće i posebne uvjete za imenovanje pomoćnika notara i rok podnošenja prijava.

(4) Natječaj se obavezno objavljuje u najmanje jednom dnevnom listu, web stranici Notarske komore i kantonalnog ministarstva i u "Službenim novinama Federacije BiH".

(5) Rok za podnošenje prijava na natječaj je 15 dana od posljednjeg objavljivanja natječaja iz stava (4) ovog člana.

Član 28.

(Postupak za izbor pomoćnika notara)

(1) Za sprovođenje postupka za izbor pomoćnika notara, kantonalno ministarstvo rješenjem imenuje komisiju za izbor pomoćnika notara koju čine tri člana, od kojih je jedan notar kod kojega se vrši izbor, osim u slučaju iz člana 29. ovog zakona, predstavnik kantonalnog ministarstva i predstavnik nadležnog kantonalnog suda koji obavlja poslove na građanskom referatu.

(2) Komisija iz stava (1) ovog člana bira predsjedavajućeg između svojih članova i donosi poslovnik o radu većinom glasova.

Član 29.

(Sukob interesa)

(1) U slučaju postojanja sukoba interesa (srodnik po krvi u pravoj liniji, u pobočnoj liniji do četvrtog stepena zaključno, bračni supružnik ili vanbračni partner ili srodnik po tazbini do drugog stepena zaključno, pa i onda kada je brak prestao, pristrasnost po bilo kojoj

osnovi), a koji može dovesti u pitanje objektivnost i nepristrasnost rada, član komisije kod kojeg se utvrdi sukob interesa ne može sudjelovati u radu komisije.

(2) Član komisije koji sazna za okolnosti koje ga dovode u sukob interesa ili kandidat koji smatra da kod člana komisije postoji sukob interesa, podnosi kantonalnom ministarstvu obrazložen zahtjev za utvrđivanje postojanja sukoba interesa.

(3) Ukoliko se utvrdi postojanje sukoba interesa iz stava (1) ovog člana, zamjena člana komisije vrši se po istom postupku po kojem se član i imenuje.

Član 30.

(Prethodni postupak izbora)

(1) Neblagovremene, nedozvoljene, nerazumljive ili nepotpune prijave na natječaj odbacuje komisija iz člana 28. ovog zakona zaključkom protiv koga je dopuštena posebna žalba.

(2) Žalba se podnosi Federalnom ministarstvu u roku od tri dana od dana prijema zaključka i ona odlaže izvršenje zaključka.

Član 31.

(Postupak izbora pomoćnika notara)

(1) Postupak izbora pomoćnika notara podrazumijeva, na isti način za sve kandidate, provjeru ispunjavanja uvjeta javnog natječaja i ocjenu kandidata u skladu sa sljedećim kriterijima:

a) pismena provjera znanja,

b) intervju sa svim kandidatima koji ispunjavaju opće i posebne uvjete prilikom čega se vodi računa o prethodnom radnom iskustvu.

(2) Ukoliko kandidati nakon bodovanja kriterija iz stava (1) ovog člana imaju jednak broj bodova, prilikom izbora pomoćnika notara vodit će se računa o nacionalnoj zastupljenosti konstitutivnih naroda i Ostalih u službenom sjedištu notara.

(3) Rješenje o izboru pomoćnika notara, na prijedlog komisije, donosi kantonalni ministar, uz prethodno pribavljeno mišljenje notara kod kojeg vrši izbor u roku od 15 dana od dana donošenja rješenja.

(4) Obavještenje sa rješenjem o izboru pomoćnika notara, kantonalno ministarstvo dostavlja svim kandidatima koji su pristupili intervjuu.

(5) Protiv rješenja o izboru notarskog pomoćnika može se u roku od osam dana nakon prijema rješenja, odnosno obavještenja uložiti žalba federalnom ministru. Žalba protiv rješenja o izboru kandidata za notarskog pomoćnika odlaže izvršenje rješenja o izboru notarskog pomoćnika.

(6) Federalni ministar dužan je odlučiti o žalbi u roku od 15 dana od dana prijema žalbe. Rješenje kojim je odlučeno o žalbi je konačno. Protiv rješenja donesenog po žalbi može se pokrenuti upravni spor.

(7) Konačno rješenje o izboru pomoćnika notara dostavlja se Notarskoj komori radi upisa na Listu pomoćnika notara.

(8) Notarska komora donosi propis kojim će detaljnije urediti postupak izbora pomoćnika notara.

Član 32.

(Poslovi koje obavlja pomoćnik notara)

(1) Notarski pomoćnik može u notarskom uredu obavljati, pod neposrednim nadzorom notara, sve poslove, za koje je po zakonu ovlašten notar.

(2) Notarski pomoćnik ne smije osobno potpisivati notarske isprave ili zabilježbe o ovjeri, izuzev zabilježbi o ovjeri rukopisa i prijepisa, sa napomenom da potvrdu o ovjeri potpisuje za notara kod kojega radi.

(3) Notarski pomoćnik je dužan za vrijeme svoje službe u notarskom uredu pridržavati se istih službenih i ostalih obaveza koje važe za notara.

(4) Odredbe člana 58. ovog zakona na odgovarajući način važe i za notarskog pomoćnika. Danom stupanja na posao, notarski pomoćnik mora okončati eventualno postojeći drugi radni odnos.

Član 33.

(Razrješenje notarskog pomoćnika)

(1) Notarski pomoćnik može biti razriješen na osobni zahtjev.

(2) Notarski pomoćnik može biti razriješen i na obrazložen zahtjev notara zbog smanjenja obima posla, povrede radne obaveze ili povrede službene dužnosti.

(3) Povrede službene dužnosti uredit će se propisom kojeg donosi Notarska komora uz saglasnost Federalnog ministarstva.

(4) O zahtjevima iz st. (1) i (2) ovog člana rješenje o razrješenju pomoćnika notara donosi nadležno kantonalno ministarstvo.

(5) Protiv rješenja iz stava (3) ovog člana može se izjaviti žalba federalnom ministru u roku od 15 dana od dana prijema rješenja. Federalni ministar će odlučiti o žalbi u roku od 30 dana. Rješenje federalnog ministra je konačno i protiv njega se može pokrenuti upravni spor.

Član 34.

(Plaća notarskog pomoćnika)

(1) Notarski pomoćnik od dana stupanja na posao i za vrijeme trajanja službe ostvaruje primjerenu plaću, kao i ostala prava u vezi sa radom kod notara.

(2) Notarska komora će utvrditi propisom okvirna mjerila za određivanje plaća i naknada za rad notarskog pomoćnika i ostala pitanja iz radno – pravnog odnosa notarskog pomoćnika, uz prethodnu saglasnost federalnog ministra.

Član 35.

(Stručni saradnik)

- (1) Notar može uposliti stručnog saradnika.
- (2) Stručni saradnik iz stava (1) ovog člana može raditi poslove ovjere rukopisa i prijepisa, sa napomenom da potvrdu o ovjeri potpisuje za notara kod kojega radi, ukoliko u notarskom uredu nema zaposlenog pomoćnika notara.
- (3) Za obavljanje poslova iz stava (2) ovog člana stručni saradnik deponira potpis kod nadležnog suda.
- (4) Stručni saradnici se upisuju u Imenik stručnih saradnika kod Notarske komore.

Član 36.

(Notarski pripravnici)

- (1) U uredu notara mogu raditi diplomirani pravnici kao notarski pripravnici koji se svojim radom osposobljavaju za polaganje pravosudnog ispita.
- (2) Notarski pripravnici se upisuju u Imenik notarskih pripravnika koji vodi Notarska komora.
- (3) Pripravnički staž notarskih pripravnika traje dvije godine.

Član 37.

(Administrativni radnici)

U uredu notara pored pomoćnika notara, stručnih saradnika, notarskih pripravnika mogu se zaposliti i administrativni radnici.

Član 38.

(Prava i obaveze zaposlenih u uredu notara)

Prava i obaveze iz radnog odnosa pomoćnika notara, stručnog saradnika, notarskog pripravnika i administrativnih radnika, uređuju se općim propisom o radu.

Član 39.

(Mjesto obavljanja službe notara)

- (1) Notar obavlja službu u svom službenom sjedištu i svom notarskom uredu.
- (2) Notar može imati jedan ured.
- (3) Notar može obaviti pojedine poslove van notarskog ureda u sjedištu ako je to propisano posebnim zakonom ili ako za to postoje opravdani razlozi (bolest stranke, sjednice poslovnih subjekata i sl.).
- (4) U općem poslovnom upisniku notar je obavezan u napomeni navesti da je notarski posao obavio izvan svoga ureda.

Član 40.

(Radno vrijeme)

- (1) Radno vrijeme notara određuje odlukom kantonalni ministar.
- (2) Notar može, prema potrebi, službene radnje poduzimati i van utvrđenog radnog vremena.

Član 41.

(Obaveza poduzimanja službenih radnji)

Notar je obavezan poduzimati sve službene radnje iz nadležnosti utvrđene zakonom i ne smije bez valjanog razloga odbiti poduzimanje službenih radnji.

Član 42.

(Izuzeće notara)

- (1) Notar ne smije djelovati ako postoje sumnje u njegovu nepristranost. U pogledu izuzeća notara od poduzimanja službene radnje na odgovarajući se način primjenjuju odredbe Zakona o upravnom postupku („Službene novine Federacije BiH“, br. 02/98, 48/99 i 61/22), koje se odnose na izuzeće neke službene osobe.
- (2) U slučaju sumnje o tome da li postoje razlozi za izuzeće, notar je obavezan odbiti poduzimanje službene radnje.
- (3) O izuzeću notara, vršioca dužnosti notara ili zamjenika notara odlučuje kantonalni ministar na prijedlog stranke ili notara.
- (4) Službene radnje, koje su protivno stavu (1) ovog člana, poduzeli notar, vršilac dužnosti notara ili zamjenik notara, ništave su.

Član 43.

(Zabrana sudjelovanja)

Notar ne smije sudjelovati u aktivnostima pravnih osoba ili ortaklucima koji su nespojivi sa njegovom službom.

Član 44.

(Odbijanje obavljanja službene radnje)

- (1) Notar je obavezan odbiti obavljanje službene radnje ako:
  - a) se radnja odnosi na pitanje koje ne spada u nadležnost notara,
  - b) je radnja nespojiva sa njegovom službom, naročito ako se njegovo sudjelovanje zahtijeva radi postizanja očigledno nedopuštenog ili nepoštenog cilja,

- c) utvrdi da je radnja prema zakonu nedopuštena, za koju sumnja da je stranka poduzima prividno ili da bi izbjegla zakonske obaveze ili da bi protivpravno oštetila treću osobu,
  - d) utvrdi da stranka nema poslovnu sposobnost ili iz drugog zakonskog razloga ne može punovažno zaključivati pravne poslove, ili ako zakonski zastupnik ili punomoćnik stranke nema poslovnu sposobnost ili ovlaštenje za poduzimanje konkretnog pravnog posla,
  - e) raspolaže činjenicama da stranka nema ozbiljnu i slobodnu volju da zaključi određeni posao,
  - f) iz okolnosti slučaja i činjenica kojima raspolaže utvrdi da konkretan pravni posao neće proizvesti pravno dejstvo, da nije dopušten ili da je u suprotnosti sa prinudnim propisima, javnim poretkom ili dobrim običajima.
- (2) O razlozima odbijanja obavljanja službene radnje, notar je dužan, na zahtjev stranke, stranci uručiti pismeno obrazloženje i primjerak istog dostaviti Federalnom ministarstvu.
- (3) Notar ne smije kod zaključivanja pravnih poslova posredovati između stranaka niti u vezi s nekom službenom radnjom preuzeti jemstvo ili drugo osiguranje za stranku.
- (4) Notar je obavezan voditi računa da se osobe koje su kod njega zaposlene ne bave poslovima iz st. (2) i (3) ovog člana.

Član 45.

(Obaveza čuvanja službene tajne)

- (1) Notar je obavezan čuvati kao službenu tajnu o saznanjima u obavljanju svoje službe, osim ako iz zakona, volje stranaka ili sadržaja pravnog posla ne proizlazi nešto drugo.
- (2) Osobe zaposlene u uredu notara obavezne su čuvati službenu tajnu iz stava (1) ovog člana.
- (3) Obrazac izjave o obavezi čuvanja službene tajne notara i osoba zaposlenih u uredu notara propisuje Notarska komora.
- (4) Stranke mogu notara osloboditi obaveze čuvanja službene tajne.
- (5) Obaveza čuvanja službene tajne postoji i nakon prestanka službe notara.
- (6) Izuzetak od stava (1) ovog člana predstavlja postupanje notara po zahtjevu Porezne uprave Federacije Bosne i Hercegovine, tužilaštva, suda ili drugog nadležnog organa za dostavu podataka ili dokumentacije u skladu sa zakonom.

Član 46.

(Zajedničko obavljanje službe)

Notari koji su postavljeni u istom službenom sjedištu mogu se, uz saglasnost kantonalnog ministarstva, povezivati radi zajedničkog obavljanja službe i imati zajedničke prostorije (urede) za rad ako time nije ugroženo osobno obavljanje službe s osobnom odgovornošću, kao i nezavisnost i nepristranost u radu notara.

Član 47.

(Profesionalno obavljanje službe)

- (1) Notar ne može istovremeno biti advokat.
- (2) Notar ne smije istovremeno biti u nekoj drugoj profesionalnoj službi ili imati neko drugo profesionalno zaposlenje.
- (3) Zabrana iz stava (2) ovog člana ne odnosi se na obavljanje službe izvršioca testamenta, staraoca ili neke druge slične službe utemeljene na odluci nadležnog organa, kao i na obavljanje naučne, predavačke ili umjetničke djelatnosti, obavljanje dužnosti u organima Notarske komore, međunarodnim udruženjima notara i u slučajevima obavljanja poslova u komisijama za polaganje ispita ili u komisijama za izbor.
- (4) Notar ne može obavljati dopunsku djelatnost u drugom organu, privrednom društvu ili drugoj pravnoj osobi koja ostvaruje dobit, niti može biti član uprave ili drugog organa u pravnoj osobi.

Član 48.

(Odgovornost za štetu)

- (1) Notar je dužan nadoknaditi štetu koju je drugom prouzrokovao povredom svoje službene dužnosti.
- (2) Za prouzrokovanu štetu notar odgovara po općim pravilima za naknadu štete.
- (3) Notar odgovara i za štetu koju je u vezi sa vršenjem notarske službe trećoj osobi prouzrokovao pomoćnik notara, stručni saradnik, notarski pripravnik ili druga osoba zaposlena u njegovom uredu.
- (4) U slučaju da oštećenoj osobi isplati naknadu štete koju je prouzrokovala osoba iz stava (3) ovog člana, notar ima pravo regresa u skladu sa zakonom.

Član 49.

(Osiguranje od odgovornosti)

- (1) Notar je dužan prije početka rada osigurati se od odgovornosti za štetu koju bi mogao počinuti trećim osobama obavljanjem svoje službene dužnosti, a to osiguranje obuhvata i osiguranje od odgovornosti za radnje pomoćnika notara, stručnog saradnika, notarskog pripravnika i drugih osoba zaposlenih u notarskom uredu.
- (2) U uvjetima osiguranja može se predvidjeti da štetu do određenog iznosa nadoknađuje notar izravno.
- (3) Osiguranje od odgovornosti vrši se na način da svaki notar zaključuje ugovor o osiguranju sa društvom za osiguranje i to osiguranje uredno i blagovremeno produžava, a osigurana suma iznosi najmanje 300.000 KM za svaki osigurani slučaj.
- (4) Uvjete osiguranja sporazumno utvrđuje osiguravajuće društvo i Notarska komora.
- (5) Smatraće se da je notar zaključio ugovor o osiguranju od odgovornosti od kada ugovaratelji potpišu policu osiguranja ili listu pokrića.

(6) Notarska komora može preuzeti osiguranje od odgovornosti svih notara u Federaciji, s tim što su u tom slučaju notari dužni Notarskoj komori plaćati naknadu za utvrđenu visinu osiguranja od odgovornosti.

(7) Ako se u postupku utvrdi da je notar štetu trećim osobama počinio namjerno ili iz krajnje nepažnje, osiguravajuće društvo koje je nadoknadilo tu štetu ima pravo regresa prema odgovornom notaru.

Član 50.

(Pečati notara)

(1) Notar ima po jedan pečat za otisak hemijskom bojom i za suhi otisak.

(2) Izradu službenog pečata vrši ovlaštena pečatoreznica.

(3) Ovlaštena pečatopreznica smije izraditi notarski službeni pečat samo uz predočavanje povelje o imenovanju notara.

(4) Evidenciju o pečatima notara vodi kantonalno ministarstvo.

(5) Oblik, sadržaj, način izdavanja, korištenje, čuvanje i evidentiranje pečata i štambilja notara propisuje federalni ministar.

Član 51.

(Službeni potpis notara)

(1) Notar je obavezan prije početka rada predsjedniku općinskog suda koji je nadležan za njegovo službeno sjedište dostaviti službeni potpis koji on upotrebljava prilikom poduzimanja službenih radnji i otiske pečata iz člana 50. ovog zakona koje će ovjeriti predsjednik općinskog suda na čijem području notar ima svoje sjedište.

(2) Ovjereni otisci pečata kao i potpis deponiraju se kod općinskog suda na čijem području notar ima sjedište.

(3) Notar mora, uz potpis, navesti i svoje službeno svojstvo.

POGLAVLJE III.

NADLEŽNOSTI NOTARA

Član 52.

(Poslovi notara)

Notar je nadležan poduzimati notarsku obradu isprava, notarsko potvrđivanje privatne isprave – solemnizacija, izdavati potvrde, kao i ovjeravati potpise, prijepise i rukopise, te obavljati i druge poslove koji su mu zakonom dopušteni.

Član 53.

(Notarska obrada isprave)

Notarska obrada isprave znači da je ispravu u cijelosti sačinio notar u skladu s odredbama čl. 60. do 76. ovog zakona i time dokazuje u ispravi zapisane izjave koje su stranke dale pred notarom i koje su one svojim potpisom odobrile.

Član 54.

(Ovjera i potvrda)

Ovjera i potvrda znači da je isprava sačinjena u skladu s odredbama čl. 77. do 92. ovog zakona.

Član 55.

(Nalog suda ili drugog nadležnog organa)

Sud ili drugi organ vlasti mogu notar, uz njegovu saglasnost, povjeriti vršenje poslova koji su u saglasnosti sa njegovom djelatnošću, a naročito:

- a) popis i procjenu ostavinske imovine,
- b) popis, procjene i javne prodaje (licitacije) pokretnih stvari i nepokretnosti u vanparničnom postupku, naročito dobrovoljne prodaje,
- c) dioba prodajne cijene u izvršnom postupku.

POGLAVLJE IV.

NOTARSKA OBRADA ISPRAVA, NOTARSKO POTVRĐIVANJE PRIVATNE ISPRAVE – SOLEMNIZACIJA I NOTARSKA POTVRDA

Član 56.

(Pravni poslovi za koje je obavezna notarska obrada isprava)

(1) Pravni poslovi koji za svoju pravnu valjanost zahtijevaju notarsku obradu isprava odnose se na:

- a) raspolaganje imovinom maloljetnih i poslovno nesposobnih osoba,
- b) pravne poslove iz čl. 72, 73. i 74. ovog zakona u kojima sudjeluje gluha, nijema, gluhonijema ili slijepa stranka koja je pismena, gluha, nijema, gluhonijema ili slijepa stranka koja je nepismena i stranka koja ne poznaje jedan od službenih jezika u Bosni i Hercegovini,
- c) pravne poslove kojima se obećava neka činidba kao dar, s tim što se nedostatak notarske forme, u ovom slučaju, nadomješta izvršenjem obećane činidbe,
- d) ugovor o doživotnom izdržavanju, ugovor o ustupanju i raspodjeli imovine za života i ugovor o odricanju od naslijeđa koje nije otvoreno.

(2) Pravni poslovi, za koje, protivno stavu (1) ovog člana, nisu sačinjene notarski obrađene isprave, ništavi su.

(3) Stranke imaju pravo zahtijevati notarsku obradu isprava i za druge pravne poslove, koji nisu navedeni u stavu (1) ovog člana.

Član 57.

(Notarsko potvrđivanje privatne isprave - solemnizacija i ovjera potpisa na privatnoj ispravi)

(1) Za sve pravne poslove koji zahtijevaju upis u javne registre, izuzev poslova iz člana 56. ovog zakona, stranka može zahtijevati od notara potvrđivanje privatne isprave - solemnizaciju.

(2) Isprava koju notar solemnizira u skladu sa stavom (1) ovog člana ima snagu javne isprave.

(3) Za pravne poslove iz stava (1) ovog člana stranka može tražiti ovjeru potpisa stranaka na privatnoj ispravi i takva isprava nema snagu javne isprave, ali je podobna za upis u javne registre.

(4) U slučaju iz stava (3) ovog člana, nužno je da je potpise na privatnoj ispravi ovjerio notar u skladu s odredbama člana 85. ovog zakona i da su privatne isprave sačinjene od strane advokata ili advokatskog društva koji je na privatnu ispravu stavio svoj službeni pečat, potpis i djelovodni broj ili da su privatne isprave sačinjene od druge osobe koja je ugovorna strana ili stranka u pravnom poslu, a ima položen pravosudni ispit.

(5) Ispravu iz stava (4) ovog člana, može, osim advokata sačiniti za fizičke osobe bračni, odnosno vanbračni partner stranke ili srodnik stranke po krvi po pravoj liniji do bilo kojeg stepena, u pobočnoj do drugog stepena zaključno, odnosno srodnik po tazbini zaključno do drugog stepena, o čemu su stranke dužne notar predložiti dokaz.

Član 58.

(Ovlaštenje notara)

Ukoliko su stranke ugovorom ili po drugoj notarskoj ispravi odnosno prilikom potvrđivanja privatne isprave - solemnizacije, ovlastile notara da može u ime njih izvršiti određene radnje, takve radnje će notar izvršiti u granicama ovlaštenja iz notarske isprave, bez izdavanja posebne punomoći.

Član 59.

(Upis u javne evidencije)

(1) Notar će po službenoj dužnosti, u ime i za račun stranke, nakon zaključenja pravnog posla iz člana 56. ovog zakona podnijeti zahtjev za upis u javne evidencije radi sprovođenja zaključenog pravnog posla, ako stranke nisu drugačije zahtijevale.

(2) Notar može i u drugim poslovima iz svoje nadležnosti, na zahtjev stranke, podnijeti zahtjev za upis u javne evidencije radi sprovođenja zaključenog pravnog posla.

POGLAVLJE V.

PRAVILA POSTUPKA O NAČINU POSLOVANJA NOTARA

Član 60.

(Sadržaj izvornika notarski obrađene isprave)

- (1) Izvornik notarski obrađene isprave (u daljem tekstu: izvornik) mora sadržavati:
- a) podatke o notaru koji sudjeluje u sastavljanju izvornika (prezime, ime i sjedište notara),
  - b) podatke o strankama (kod fizičkih osoba - prezime, ime, JMB, ime jednog roditelja, zanimanje i adresa, odnosno kod pravnih osoba - firma, sjedište i zastupanje), te podatke o eventualnim svjedocima i tumačima/prevodiocima,
  - c) način na koji je utvrđen identitet osoba iz tačke b) ovog stava,
  - d) tekst pravnog posla s naznakom eventualnih punomoći i priloga,
  - e) napomenu da je izvornik strankama pročitao ili da je postupljeno po odredbama člana 72., člana 73. stav (1) i člana 74. stav (1) ovog zakona,
  - f) dan, mjesec, godinu, mjesto i sat početka i završetka čitanja izvornika,
  - g) potpis osoba iz tač. a) i b) ovog stava i pečat notara koji je sastavio izvornik.
- (2) Obrada i čuvanje osobnih podataka kod sastavljanja izvornika notarski obrađene isprave vrši se po pravilima zakona kojim se uređuje zaštita osobnih podataka.

Član 61.

(Način pisanja izvornika)

- (1) Izvornici se moraju napisati jasno i čitko.
- (2) Skraćenice u izvorniku smiju se upotrebljavati samo ako su uobičajene ili općepoznate, s tim da se prazna mjesta u tekstu popunjavaju crtama.

Član 62.

(Potpis i pečat)

- (1) Notar je obavezan izvornik svojeručno na njegovom kraju potpisati svojim imenom i dodatkom "notar" i pored potpisa staviti otisak svog službenog pečata.
- (2) Na kraj izvornika, ali iznad potpisa notara, stavljaju se i potpisi stranaka i svjedoka ako su i oni sudjelovali u sastavljanju izvornika.
- (3) Ako stranka ne zna pisati, to će se u izvorniku naznačiti, a ako stranka ne može pisati, u izvorniku će se naznačiti i razlog zbog čega ne može pisati.

Član 63.

(Izmjene i dopune i ispravka greške)

- (1) Ako se u izvorniku moraju izvršiti izmjene ili dopune, to će se učiniti na kraju izvornika, s tim što se mora navesti na koji se dio teksta izvornika izmjene ili dopune odnose.
- (2) Izmjene i dopune potpisati će stranke i notar ako su te izmjene i dopune unesene u izvornik nakon što je on potpisan.
- (3) Notar vrši ispravku očigledne greške nastale prilikom sastavljanja notarski obrađene isprave, po ovlaštenju ili na zahtjev stranke, bez prava na nagradu i naknadu za svoj rad.
- (4) Notar očigledne greške nastale prilikom sastavljanja notarskih isprava ispravlja notarskom zabilježkom bez prisustva stranaka, ako su ga one za to ovlastile.

Član 64.

(Precrtavanje riječi)

- (1) U izvorniku se ne smije ništa brisati.
- (2) Ako treba neku riječ precrtati, to će se učiniti tako da ona ostane čitka, a broj precrtanih riječi napisat će se na kraju izvornika ili u posebnoj ispravi iz člana 63. stav (4) ovog zakona, s oznakom strane i reda izvornika i broja precrtanih riječi.
- (3) Napomenu iz stava (2) ovog člana stranke potpisuju po pravilima koja vrijede za potpisivanje izmjena i dopuna u izvorniku.

Član 65.

(Postupak notarske obrade isprave)

- (1) U okviru postupka notarske obrade isprave notar mora provjeriti da li su stranke sposobne i ovlaštene za poduzimanje i zaključivanje pravnog posla.
- (2) Notar mora ispitati pravu volju stranaka, objasniti situaciju, stranke poučiti o pravnim posljedicama posla i njihove izjave jasno i nedvosmisleno pismeno sastaviti u obliku notarskog izvornika, pri tome pazeći da se isključe zabune i sumnje, kao i da neiskusne i neuke stranke ne budu oštećene.
- (3) Izvornik se mora strankama pročitati u prisustvu notara, neposrednim pitanjima notar se uvjerava da sadržaj izvornika odgovara volji stranaka, nakon čega stranke moraju odobriti i svojeručno potpisati taj izvornik, a u izvorniku se mora, prije potpisa stranaka, konstatirati da se tako postupilo.
- (4) Prilozi se također moraju uvijek pročitati, osim ako se stranke ne odreknu tog prava i izjave da su upoznate sa sadržajem priloga, što se zabilježava u izvorniku, a sačinjavanje izvornika može se vršiti samo onda kada su prilikom čitanja izvornika prilozi na raspolaganju strankama.

Član 66.

(Obaveza upozoravanja i pouke)

- (1) Ako stranke hoće da se u izvornik unesu nejasne, nerazgovijetne ili dvosmislene izjave koje bi mogle dovesti do spora, ili ne bi imale namjeravani učinak, ili ne bi mogle proizvesti željeni pravni učinak, ili bi se opravdano moglo smatrati da im je svrha da se neka od stranaka ošteti, notar će upozoriti na to stranke i dati im odgovarajuće pouke.
- (2) Ako stranke ostanu kod izjava iz stava (1) ovog člana, notar je obavezan odbiti sačinjavanje isprave i o tome sačiniti službenu zabilješku koju zadržava u svojoj arhivi.
- (3) Primjerak službene zabilješke iz stava (2) ovog člana notar predaje strankama i dostavlja Notarskoj komori.

Član 67.

(Utvrđivanje identiteta)

- (1) Identitet stranke notar utvrđuje uvidom u osobnu kartu ili pasoš ili drugi osobni dokument u skladu sa propisima kojima se uređuju osobni dokumenti.
- (2) U izvorniku notar upisuje na koji je način utvrdio identitet.

Član 68.

(Pozivanje svjedoka)

- (1) Dva svjedoka su potrebna pri sastavljanju notarskog izvornika ako je neka od stranaka nepismena.
- (2) U ostalim slučajevima zavisit će od notara i stranaka da li će pri sastavljanju notarskog izvornika biti pozvani svjedoci.
- (3) Umjesto dva svjedoka, može se pozvati drugi notar.

Član 69.

(Svojstvo svjedoka)

- (1) Svjedoci moraju biti punoljetni i znati jedan od službenih jezika, s tim da jedan od svjedoka mora znati čitati i pisati na jednom od službenih jezika.
- (2) Identitet svjedoka utvrđuje se na način predviđen u odredbama člana 67. ovog zakona.

Član 70.

(Osobe koje ne mogu biti svjedoci)

Svjedoci ne mogu biti:

- a) osobe koje ne mogu valjano svjedočiti uslijed svojih duševnih ili tjelesnih nedostataka,
- b) osobe koje su zaposlene kod notara koji obavlja službenu radnju,

- c) osobe koje mogu imati neku korist od posla čije zaključivanje posvjedočavaju,
- d) osobe koje su sa strankom ili s osobom koja bi nakon notarske radnje trebala dobiti neku korist, ili sa samim notarom u odnosu zbog kojeg se može tražiti izuzeće notara.

Član 71.

(Prisustvo svjedoka)

- (1) Ako zakonom nije drugačije određeno, svjedoci ili drugi notar moraju biti prisutni najkasnije kada notar čita strankama izvornik i kada ga oni potpisuju.
- (2) Ako to stranke zahtijevaju, svjedoci mogu biti, ako nešto drugo nije za pojedine slučajeve određeno, isključeni za vrijeme čitanja izvornika, ali u tom slučaju stranke moraju potpisati izvornik u prisustvu svjedoka i izjaviti da su izvornik pročitale ili da im je bio pročitao i da odgovara njihovoj volji što se naznačava u notarskom izvorniku.

Član 72.

(Gluha, nijema ili gluhonijema stranka koja je pismena)

- (1) Gluha stranka koja zna čitati mora sama pročitati izvornik i izričito izjaviti da ga je pročitala i da odgovara njenoj volji.
- (2) Nijema ili gluhonijema stranka koja zna čitati i pisati mora na izvorniku svojeručno napisati da ga je pročitala i da ga odobrava, a izjave se moraju unijeti u izvornik ispred potpisa.
- (3) U izvorniku se obavezno upisuje da se postupilo prema odredbama st. (1) i (2) ovog člana.

Član 73.

(Gluha, nijema, gluhonijema ili slijepa stranka koja je nepismena)

- (1) Ako gluha stranka ne zna čitati ili ako nijema ili gluhonijema stranka ne zna čitati i pisati, mora se osim svjedoka pozvati i jedna osoba od njenog povjerenja koja se s njom može znakovnim jezikom sporazumjeti.
- (2) Osoba iz stava (1) ovog člana ima svojstvo svjedoka i ne mora znati čitati i pisati, a može biti u srodstvu s gluhom, nijemom ili gluhonijemom strankom, ako nije osobno zainteresovana u pravnom poslu koji je predmet izvornika.
- (3) Ako je neka od stranaka slijepa, gluha ili nijema, svjedoci moraju biti prisutni kada stranke daju izjavu o raspolaganjima koja će se unijeti u izvornik, prilikom čitanja cijelog izvornika strankama, ili kada ga oni sami čitaju, te onda kada stranke izjavljuju svoj pristanak i kad potpisuju izvornik što se naznačava u izvorniku.
- (4) Notar se mora uvjeriti da li se osoba od povjerenja zna putem znakovnog jezika sporazumjeti s gluhom, nijemom ili gluhonijemom strankom i u izvorniku navesti da se u to uvjerio.

Član 74.

(Tumač)

- (1) Ako koja od stranaka ne zna jedan od službenih jezika, mora se i pored svjedoka iz stava (1) člana 71. ovog zakon pozvati i tumač (prevodilac), a u izvorniku će se naznačiti da se tako postupilo.
- (2) Tumač mora biti osoba koja ima status ovlaštenog sudskog tumača.
- (3) Kad je tumač potreban, notar će nastojati preko njega saznati pravu volju stranaka, i prema toj volji na jednom od službenih jezika sačinjava izvornik, koji će tumač prevesti strankama, a ako to stranka traži, napisat će se prijevod izvornika na jezik stranke i priložiti uz izvornik.
- (4) Notar treba upozoriti stranke da mogu zahtijevati prijevod u pisanoj formi i prilaganje uz izvornik, a u izvorniku treba biti navedeno da se ovako postupilo i da li su se stranke odrekle tog prava.

Član 75.

(Izvršna isprava)

- (1) Notarski obrađena isprava i notarski potvrđena privatna isprava - solemnizirana je izvršna isprava ako je u njoj utvrđena određena obaveza na činidbu o kojoj se stranke mogu nagoditi i ako sadrži izjavu dužnika o tome da se na osnovu te isprave može radi ostvarenja dužne činidbe, nakon dospelosti obaveze, neposredno provesti prinudno izvršenje.
- (2) Na osnovu notarski obrađene izvršne isprave i notarski potvrđene privatne isprave - solemnizirane isprave, na osnovu koje je u zemljišnim knjigama upisana hipoteka ili zemljišni dug na određenoj nekretnini, može se u svrhu plaćanja osiguranog potraživanja neposredno nakon dospelosti, zahtijevati izvršenje na toj nekretnini, ako je dužnik u navedenoj ispravi na to izričito pristao.
- (3) Za izvršnost isprava iz st. (1) i (2) ovog člana nije potrebna nikakva dalja aktivnost izvršnog suda.
- (4) Ako obaveza zavisi od nastupanja uvjeta ili proteka roka, za izvršnost notarski obrađene, odnosno notarski potvrđene privatne isprave - solemnizirane isprave, ako se strane u toj ispravi drugačije ne dogovore, potrebno je da se javnom ispravom ili privatnom ispravom potpisanom od stranaka, a ako to nije moguće, pravosnažnom presudom donesenom u parničnom postupku utvrdi da je uvjet nastupio, odnosno da je rok protekao.

Član 76.

(Pobijanje izvršenja)

Izvršenje isprave notara može se pobijati po odredbama zakona kojim je regulisan izvršni postupak.

POGLAVLJE VI.

POSTUPAK POTVRĐIVANJA PRIVATNE ISPRAVE - SOLEMNIZACIJA

Član 77.

(Klauzula o solemnizaciji)

(1) Potvrđivanje privatne isprave – solemnizacija vrši se stavljanjem klauzule o solemnizaciji koja je uvjet da bi isprava imala snagu javne isprave.

(2) Klauzulom o solemnizaciji notar potvrđuje da je strankama u njegovom prisustvu pročitana isprava, da su one izjavile da ta isprava u svemu i potpuno odgovara njihovoj volji i da su je svojeručno potpisale.

Član 78.

(Sadržina klauzule o solemnizaciji)

(1) Klauzula o solemnizaciji sadrži:

- a) ime i prezime notara, naznaku da postupa u svojstvu notara i podatke o sjedištu,
- b) ime, prezime, datum rođenja i adresu prebivališta stranaka, odnosno naziv i sjedište stranke – pravne osobe i ime i prezime, adresu i prebivalište njegovog zastupnika,
- c) način na koji je utvrđen identitet stranaka,
- d) ime, prezime, datum rođenja i adresu prebivališta zastupnika i način na koji je utvrđen njegov identitet i ovlasti za zastupanje,
- e) ime i prezime i adresu prebivališta svjedoka, prevodioca i tumača ako su sudjelovali u postupku potvrđivanja privatne isprave - solemnizacije i podatke o načinu utvrđivanja njihovog identiteta,
- f) izjavu notara da je strankama u njegovom prisustvu pročitana isprava, da su one usmeno izjavile da je njihova volja u svemu vjerno unesena i da su svojeručno potpisale ispravu,
- g) označenje isprava koje se prilažu klauzuli o solemnizaciji, kao što su punomoći, izvadci iz matičnih knjiga, katastra nepokretnosti, zemljišnih i drugih javnih knjiga,
- h) datum i sat potvrđivanja privatne isprave - solemnizacije,
- i) mjesto potvrđivanja privatne isprave - solemnizacije, ako se potvrđivanja privatne isprave - solemnizacija vrši van notarskog ureda,
- j) izjavu da su stranke, a kad je potrebno i drugi sudionici, poučeni o sadržini i pravnim posljedicama pravnog posla, kao i izjavu da su stranke upozorene da su njihove izjave nejasne, nerazumljive ili dvosmislene, kao i da su i poslije upozorenja pri takvim izjavama ostale,
- k) broj pod kojim je potvrđivanje privatne isprave - solemnizacija zavedena u opći poslovni upisnik,
- l) potpise stranaka, zastupnika, svjedoka, tumača i drugih sudionika,
- m) potpis i pečat notara.

(2) Klauzula o solemnizaciji privatne isprave koja ne sadrži podatke određene u stavu (1) tač. a), b), d), f), h), j), k), l) i m) ovog člana nema svojstvo niti pravno dejstvo javne isprave.

Član 79.

(Stavljanje klauzule o solemnizaciji)

- (1) Klauzula o solemnizaciji privatne isprave stavlja se na posebnu ispravu koja se povezuje s podnesenom ispravom jamstvenikom, a oba kraja jamstvenika pričvršćuju se pečatnim voskom ili naljepnicom i ovjeravaju pečatom notara.
- (2) Ako se podnesena isprava sastoji od više listova, notar povezuje klauzulu o solemnizaciji sa svim listovima i u klauzuli naznačava od koliko listova i stranica se sastoji podnesena isprava.
- (3) Sa primjerkom podnesene isprave koji zadržava kod sebe, notar povezuje jedan primjerak klauzule o solemnizaciji i sve isprave koje su priložene klauzuli o solemnizaciji, koji se čuvaju u skladu sa članom 103. ovog zakona.
- (4) Notar je dužan izdati po jedan primjerak potvrđene privatne isprave - solemnizirane isprave svakoj osobi koja je sudjelovala u pravnom poslu.

Član 80.

(Potvrđivanje privatne isprave - solemnizacija)

- (1) Notar vrši potvrđivanje privatne isprave – solemnizaciju isprave ako je otisnuta na papiru, napisana u skladu sa službenom upotrebom jezika i pisma i čije su margine dovoljno široke da se može povezati jamstvenikom.
- (2) Notar neće potvrditi privatnu ispravu - solemnizirati u kojoj su pojedina mjesta ispravljena, preinačena, brisana, precrtana, umetnuta ili dodana, odnosno koja je pocijepana, oštećena ili sumnjiva po svome vanjskom obliku.
- (3) Ako se podnesena isprava sastoji iz više listova koji su otisnuti jednostrano, notar je dužan to napomenuti u klauzuli o solemnizaciji.

Član 81.

(Ispitivanje uvjeta za poduzimanje pravnog posla)

- (1) U postupku potvrđivanja privatne isprave - solemnizacije isprave o pravnom poslu, notar ispituje da li stranke imaju pravnu i poslovnu sposobnost koja se traži za poduzimanje tog posla i da li su ovlaštene poduzimati pravni posao.
- (2) Notar će postupiti na način propisan stavom (1) ovog člana i kada u postupku za potvrđivanje privatne isprave - solemnizacije sudjeluju zastupnik ili punomoćnik, pri čemu ispituje i da li je zastupnik, odnosno punomoćnik poslovno sposoban i ovlašten poduzimati odnosni pravni posao.
- (3) Ako utvrdi da nisu ispunjeni uvjeti iz st. (1) i (2) ovog člana, notar će rješenjem odbiti potvrđivanje privatne isprave - solemnizaciju isprave.

Član 82.

(Potvrde i ovjere)

- (1) O stvarima koje su regulisane u čl. 82. do 91. ovog zakona notar izdaje potvrde ili vrši ovjere.

(2) Ako odredbama čl. 82. do 91. ovog zakona nije propisano ništa drugo, kod potvrda i ovjera je, umjesto izvornika u smislu člana 61. ovog zakona, dovoljna isprava koja mora sadržavati svjedočenje notara, njegov potpis, pečat, kao i mjesto i datum izdavanja.

Član 83.

(Ovjera prijepisa)

(1) Notar će ovjeriti samo prijepis koji je sačinjen u notarskom uredu, odnosno sačinjen uz pomoć aparata za fotokopiranje u notarskom uredu. S prijepisom je izjednačena fotokopija isprave.

(2) Prijepis se mora slagati s ispravom i u pravopisu, interpunkciji i skraćivanju riječi.

(3) Ako su u ispravi neka mjesta preinačena, brisana, precrtana, umetnuta ili dodana, mora se to u ovjeri navesti. U ovjeri će se navesti je li isprava poderana, oštećena, ili inače po vanjskom obliku očito sumnjiva, osim ako to već nije vidljivo iz samog prijepisa ili fotokopije.

(4) Notar mora tačno uporediti prijepis s ispravom i ako utvrdi da se slaže, potvrdit će to na samom prijepisu, a uz to će navesti da je to prijepis isprave koju je stranka označila kao izvornik, ili da je to prijepis ovjerenog ili običnog prijepisa isprave, da li je i kako taksiran, da li je pisan rukom ili strojem ili kojim drugim mehaničkim ili hemijskim sredstvom, olovkom ili perom, i gdje se, po njegovom znanju ili po tvrdnji stranke, nalazi izvornik, a ako ga je stranka donijela, ime, prezime i prebivalište te stranke.

(5) Ako se na ispravi nalazi neka primjedba ili klauzula ona se unosi u prijepis.

(6) Kada se ovjerava prijepis jednog dijela isprave ili izvod iz koje isprave, u prijepisu se mora jasno naznačiti koji su dijelovi isprave ostali neprepisani.

Član 84.

(Ovjera izvoda iz trgovačkih ili poslovnih knjiga)

Pri ovjeri izvoda iz trgovačkih ili poslovnih knjiga notar će uporediti izvod s odnosnim stavkama izvorne knjige i napisat će na izvodu klauzulu ovjere s primjedbom da se izvod potpuno slaže s odgovarajućim stavkama izvorne knjige. U izvodu će se naznačiti datum pregleda trgovačke, odnosno poslovne knjige.

Član 85.

(Ovjera potpisa)

(1) Notar može potvrditi da je stranka u njegovom prisustvu svojeručno potpisala pismeno, ili svoj potpis na njega stavila, ili da je potpis koji je već na pismenu pred njim priznala kao svoj potpis.

(2) Identitet stranke mora se utvrditi u skladu s odredbama člana 67. ovog zakona.

(3) Potvrda iz stava (1) ovog člana mora sadržavati i naznaku na koji je način utvrđen identitet stranaka i dodatak da je potpis istinit, te datum, potpis i službeni pečat notara,

broj općeg poslovnog upisnika ovjera, kao i druge podatke utvrđene ovim zakonom i podzakonskim aktima.

(4) Notar ne odgovara za sadržaj privatne isprave na kojoj je ovjerio potpis, s tim da je dužan provjeriti pismeno samo u smislu da li po zakonu postoje razlozi za odbijanje vršenja službene radnje.

(5) Ukoliko su ispunjeni uvjeti iz stava (4) ovog člana, notar može ovjeriti i potpis na pismenu koje nije sastavljeno na službenom jeziku.

(6) Ako je stranka slijepa ili ako ne zna čitati, notar će joj pročitati pismeno prije nego što ovjeri potpis, a ako notar ne zna jezik na kome je pismeno napisano, pismeno će pročitati sudski tumač, što će se navesti u ovjeri.

(7) Ako se ovjerava potpis osobe kao zastupnika pravne osobe ili organa, notar može u ovjeri potvrditi da se ta osoba potpisala za pravnu osobu ili organ samo ako je notar prethodno utvrdio da je ta osoba ovlaštena to učiniti.

Član 86.

(Potvrda o vremenu predočavanja pismena)

(1) Vrijeme kada je pismeno notaru ili u njegovom prisustvu nekoj drugoj osobi predočeno potvrdit će se na samom pismenu uz tačnu naznaku dana, mjeseca, godine, a ako to stranka zahtijeva i sata.

(2) Ako to stranka zahtijeva, utvrdit će se i identitet osobe koja je pismeno predočila i osobe kojoj je pismeno predočeno. U potvrdi će se naznačiti na koji je način utvrđen identitet tih osoba.

Član 87.

(Potvrda o životu neke osobe)

(1) Notar može potvrditi da je neka osoba živa, ako je osobno i po imenu poznaje ili ako je njen identitet utvrdio na način predviđen u odredbama člana 67. ovog zakona.

(2) U izvorniku isprave koja će se stranci izdati potvrdit će se da je ta osoba bila pred notarom, uz naznaku dana, mjeseca i godine, a na zahtjev stranke, i sata, kada se to dogodilo i kako je utvrđen njen identitet.

Član 88.

(Potvrda o ovlaštenju za zastupanje)

(1) Notar je ovlašten izdati potvrdu o ovlaštenju za zastupanje ako to ovlaštenje proizlazi iz registra poslovnih subjekata ili drugog registra. Takva potvrda ima istu dokaznu snagu kao i potvrda registarskog suda.

(2) Notar će potvrdu iz stava (1) ovog člana izdati samo ako je prethodno obavio uvid u registar ili ovjereni izvod iz registra. U potvrdi će se naznačiti dan uvida u registar, odnosno dan izdavanja izvoda iz registra.

Član 89.

(Potvrde o drugim činjenicama iz registra)

- (1) Notar može izdati potvrdu o postojanju ili sjedištu neke pravne osobe, o statusnim promjenama ili drugim pravno važnim činjenicama, ako one proizlaze iz javnog registra.
- (2) U slučaju iz stava (1) ovog člana notar je dužan postupati na način koji je propisan u članu 82. stav (2) ovog zakona.

Član 90.

(Potvrđivanje zaključaka organa pravne osobe)

- (1) Ako je notar pozvan da potvrdi zaključke skupštine ili sjednice nekog drugog organa pravne osobe, u zapisnik će unijeti dan i vrijeme sjednice, opisati sve što se u njegovom prisustvu događalo, predlagalo i izjavilo ukoliko je to važno za prosuđivanje pravilnosti postupka, a posebno zaključke donesene na sjednici. On će potvrditi i sve drugo što je zakonom propisano.
- (2) Zapisnik iz stava (1) ovog člana potpisat će i osoba koja je predsjedavala sjednici.
- (3) Na zahtjev se može utvrditi i identitet predsjednika i drugih osoba koje su bile prisutne sastanku, a u zapisniku će se navesti kako je njihov identitet utvrđen.

Član 91.

(Potvrda drugih činjenica)

- (1) Na zahtjev zainteresovanih osoba notar može potvrditi i činjenice koje su se dogodile u njegovom prisustvu, poput rasprava o ponudama, licitacije, žrijebanja ili izjave osoba o činjenicama i stanjima za koje je notar sam ili uz sudjelovanje stručnih osoba saznao.
- (2) O potvrđivanju činjenica iz stava (1) ovog člana notar će sačiniti izvornik u kome će se navesti mjesto, vrijeme, imena i adrese stranaka i drugih sudionika, te tačan opis onoga što se u njegovom prisustvu dogodilo ili što je inače utvrdio.
- (3) Izvornik iz stava (2) ovog člana potpisuju svi sudionici, a ako koji od sudionika odbije potpisati izvornik, notar će to naznačiti u izvorniku.
- (4) U izvorniku iz stava (2) ovog člana posebno će se naznačiti kako je utvrđen identitet stranaka na koje se potvrda odnosi.

Član 92.

(Postupak sačinjavanja, potvrđivanja privatne isprave – solemniziranja isprave i izdavanja notarskih isprava)

Način pisanja, označavanja, uvezivanja i obilježavanja isprava od više stranica, izdavanje notarskih isprava, korigovanje grešaka, postupak zamjene notarskih isprava, kao i druga pitanja koja su od značaja za važenje notarskih isprava propisuju se pravilnikom koji donosi federalni ministar.

Član 93.

(Propisi o sudskom postupku)

Odredbama čl. 82. do 91. ovog zakona ne dira se u propise kojima se uređuje nadležnost i postupak sudova za poduzimanje radnji na koje se te odredbe odnose.

Član 94.

(Čuvanje i izdavanje izvornika isprava)

(1) Isprava koju je u skladu s ovim zakonom sačinio notar predstavlja izvornik isprave koju notar čuva u svojoj arhivi. U toj arhivi notar čuva i sve druge isprave koje, u skladu sa zakonom, sačini u vršenju službe notara.

(2) Izuzetak od stava (1) ovog člana je:

- a) testament sačinjen kod notara, koji notar predaje zavještatelju u izvorniku na njegov zahtjev ili za potrebe ostavinskog postupka nakon smrti zavještatelja, a za zbirku isprave notar će sačiniti otpravak izvornika testamenta i zabilješku o uručenju izvornika testamenta,
- b) izvornik notarski obrađenog osnovnog ugovora i izvornike aneksa osnovnog ugovora notar je dužan izdati za potrebe izdavanja otpravka izvornika u svrhu izvršenja na zahtjev notara koji je posljednji sačinio aneks ugovora, a za zbirku isprava notar će sačiniti otpravak izvornika ugovora ili aneksa i zabilješku o uručenju izvornika.

(3) Izvornik notarski obrađene isprave može se izdati i stranci ako dokaže da joj je neophodna za ostvarivanje prava u inostranstvu po propisima strane države.

(4) U slučaju izdavanja izvornika notarski obrađene isprave, notar će za zbirku isprava sačiniti otpravak izvornika i priložiti javnu ispravu koja predstavlja pravni osnov izdavanja i zabilješku o uručenju izvornika, a otpravak izvornika stupa na mjesto izvornika notarski obrađene isprave.

Član 95.

(Otpravak izvornika)

(1) Kad notar sačini izvornik, obavezan je strankama izdati otpravak izvornika.

(2) Ukoliko su u pitanju pravni poslovi čiji je predmet prijenos ili stjecanje prava na nekretninama, notar ima obavezu primjerak otpravka izvornika dostaviti Poreznoj upravi Federacije Bosne i Hercegovine radi utvrđivanja i naplate poreza.

(3) Otpravak mora po obliku, formi, sadržaju i drugim pitanjima u cjelini odgovarati izvorniku, mora biti označen kao otpravak i u pravnom prometu zamjenjuje izvornik.

Član 96.

(Izdavanje otpravaka izvornika)

- (1) Ako u izvorniku nije nešto drugo određeno, otpravak izvornika se može izdati samo:
- a) osobama koje su pravni posao sadržan u ispravi zaključile u svoje ime,
  - b) osobama u ime kojih je taj pravni posao zaključen,
  - c) osobama u korist kojih je taj pravni posao zaključen,
  - d) pravnim nasljednicima osoba iz tač. a) do c) ovog stava.
- (2) Ako su zbog prestanka rada notara notarske isprave, drugi spisi i dokumentacija predati na čuvanje sudu ili drugom organu ili drugom notar, izdavanje isprava iz stava (1) ovog člana vrše ti organi, odnosno notar kod kojih se nalaze na čuvanju ti spisi, a za vrijeme rada zamjenika, odnosno vršioca dužnosti notara, isprave izdaje zamjenik, odnosno vršilac dužnosti notara.

Član 97.

(Otpravak izvornika u svrhu izvršenja)

- (1) Otpravak izvornika u svrhu izvršenja izdaje se osobama koje su u izvorniku označene kao povjerioci, odnosno njihovim pravnim nasljednicima, pod uvjetom da je dokazano ispunjenje uvjeta za izvršnost izvornika u skladu sa članom 75. ovog zakona.
- (2) O izvršnom izvorniku može se, osim u slučajevima predviđenim u stavu (3) ovog člana, izdati samo jedan otpravak izvornika u svrhu izvršenja.
- (3) Ponovni otpravak izvornika u svrhu izvršenja još neizvršenog otpravka izvornika iz stava (1) ovog člana može se izdati samo:
- a) ako sve osobe iz člana 96. stav (1) tač. a) i b) ovog zakona ili njihovi pravni nasljednici na to pristanu, gdje pristanak mora biti notarski obrađen bilješkom na samom izvorniku koji je potpisala stranka, ili posebnom ovjerenom ispravom koja će se priložiti uz izvornik,
  - b) ako je ranije izdati otpravak izvornika zbog nekog nedostatka vraćen notar, ili ako je uništen, oštećen ili na drugi način postao neupotrebljiv,
  - c) ako sud na čijem području notar ima svoje sjedište, na prijedlog stranke, naredi da mu se izda ponovni otpravak izvornika, a takvu će naredbu sud izdati ako stranka učini vjerovatnim da joj je potreban ponovni otpravak izvornika.

Član 98.

(Sadržina otpravka izvornika u svrhu izvršenja)

- (1) Otpravak izvornika u svrhu izvršenja sastoji se od štambilja i klauzule (potvrde).
- (2) Notar na prvoj strani u gornjem desnom uglu stavlja štambijl kojim označava otpravak izvornika u svrhu izvršenja.
- (3) Notar na posljednjoj strani potvrđuje da otpravak izvornika u svrhu izvršenja po obliku, formi, sadržaju i drugim pitanjima u cjelini odgovara izvorniku koji u pravnom prometu zamjenjuje izvornik, uz napomenu da je sačinjen za povjerioca.

(4) Uz potpis i službeni pečat notara na potvrdi, koji se nalaze na posljednjoj strani, mora biti naznačeno mjesto i datum izdavanja otpravka izvornika u svrhu izvršenja.

(5) Ovako sačinjen otpravak izvornika u svrhu izvršenja predstavlja izvršnu ispravu.

(6) Ako se radi o notarski obrađenoj ispravi koja se sastoji od osnovnog ugovora i aneksa, na osnovni ugovor koje je sačinio jedan notar izdaje se samo jedan otpravak izvornika u svrhu izvršenja.

(7) Ako se radi o notarski obrađenoj ispravi koja se sastoji od osnovnog ugovora i aneksa, na osnovni ugovor u čijoj obradi je sudjelovalo više notara otpravak izvornika u svrhu izvršenja izdaje notar koji je sačinio posljednji aneks ugovora.

Član 99.

(Prijepisi izvornika)

(1) Ako u samom izvorniku nije nešto drugo određeno, ovjereni i obični prijepisi izvornika o pravnim poslovima među živima mogu se izdavati:

- a) strankama,
- b) pravnim nasljednicima osoba iz tog pravnog posla,
- c) osobama koje imaju na zakonu utemeljen pravni interes u vezi s tim pravnim poslom,
- d) državnim organima koja imaju zakonsko ovlaštenje da zahtijevaju uvid ili prijepis izvornika.

(2) Osobama iz stava (1) ovog člana dopustit će se da mogu u svaka doba razgledati te isprave.

(3) U slučaju da notar odbije izdati prijepis izvornika osobama iz stava (1) ovog člana, notar će o tome donijeti rješenje protiv koga se u roku od osam dana može izjaviti žalba kantonalnom ministarstvu.

(4) Rješenje kantonalnog ministarstva po žalbi iz stava (3) ovog člana je konačno i protiv njega se može pokrenuti spor pred nadležnim sudom.

Član 100.

(Otpravak ili prijepis izvornika izjava posljednje volje)

Otpravci ili prijepisi izvornika koji se odnose na izjavu posljednje volje ili odredbe za slučaj smrti koje je sastavio notar ili koje su njemu pismeno predate, ako u izvorniku nije što drugo određeno, mogu se izdati samo ostavitelju dok živi ili osobi koju on na to izričito ovlasti ovjerenom punomoći. Poslije smrti ostavitelja takvi se otpravci ili prijepisi izvornika mogu izdati samo poslije proglašenja odluke posljednje volje. Dan proglašenja odluke posljednje volje zabilježiti će se na otpravku ili na prijepisu izvornika.

Član 101.

(Elektronski pravni promet i elektronski dokumenti)

- (1) Notarska potvrde i ovjere u smislu člana 82. ovog zakona, prijepisi notarskih isprava, zahtjevi (prijave), ostale izjave kao i dokazi o drugim preduvjetima za upis u javne registre mogu se sačinjavati kao elektronski dokumenti u skladu sa Zakonom o elektronskom dokumentu („Službene novine Federacije BiH“, broj 55/13), kao i zakonom kojim se uređuje elektronski potpis.
- (2) Federalni ministar će pravilnikom bliže regulisati dalje uvjete, način, kao i druga pitanja od značaja za elektronsku komunikaciju notara s javnim registrima.

Član 102.

(Postupak pravne zaštite)

- (1) Ako notar nije poduzeo traženu službenu radnju, ako traženu radnju u sadržajnom ili formalnom pogledu nije poduzeo u skladu s ovim zakonom ili ako odugovlači s njenim poduzimanjem, nezadovoljna stranka ima pravo pritužbe kantonalnom ministarstvu.
- (2) Postupajući po pritužbi, kantonalni ministar donosi rješenje u roku od 30 dana od dana prijema pritužbe.
- (3) Rješenje i stava (2) ovog člana dostavlja se notaru i stranci.
- (4) Rješenje iz stava (2) ovog člana je konačno i protiv njega nije dozvoljena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor kod nadležnog suda.

Član 103.

(Čuvanje i predaja isprava)

- (1) Notar je dužan preuzeti na čuvanje isprave svih vrsta, s tim što je ovlašten odbiti preuzeti na čuvanje onu ispravu za koju ocijeni da postoje opravdani razlozi za takvu odluku.
- (2) O preuzimanju isprava sačinjava se potvrda u kojoj se navodi mjesto i vrijeme preuzimanja isprave, prezime i ime, zanimanje i adresa onoga tko je ispravu predao, oznaka položene isprave i kome je treba izdati.
- (3) Potvrdu iz stava (2) ovog člana potpisuje osoba koja je ispravu predala i notar, a na potvrdi će notar staviti svoj službeni pečat.
- (4) Ako se isprava pošalje notaru pismom, o tome će se sačiniti potvrda u skladu sa st. (2) i (3) ovog člana, a pismo zamjenjuje potpis osobe koja je ispravu predala.
- (5) Notar će o preuzimanju isprave izdati potvrdu, a ako je isprava poslata poštom, potvrda će se poštom poslati pošiljaocu.
- (6) Notar je dužan utvrditi identitet osobe kojoj predaje ispravu u skladu s odredbama člana 67. ovog zakona, a primalac je dužan potvrditi prijem isprave svojim potpisom na potvrdi.

Član 104.

(Čuvanje gotovog novca i vrijednosnih papira)

- (1) Notar može preuzeti na čuvanje gotov novac, mjenice, čekove, javne obveznice i druge vrijednosne papire, a dužan ih je preuzeti samo onda kad su mu, povodom sačinjavanja notarskog izvornika, predati zato da bi ih uručio određenoj osobi ili da bi ih položio kod određenog organa.
- (2) Ako preuzimanje nije potvrđeno prilikom sačinjavanja notarskog izvornika, o preuzimanju će se sačiniti potvrda u kojoj će se tačno naznačiti brojevi upisnika i depozitne knjige, mjesto i vrijeme preuzimanja, odnosno oznaka i vrijednost iznosa novca, preuzetih papira, te ime osobe koja ih je predala i njenu izjavu o tome što s njima treba učiniti.
- (3) Notar će stranci izdati potvrdu o preuzimanju u kojoj će specificirati novac i vrijednosne papire koji su mu predati.
- (4) Sve preuzete isprave, vrijednosni papiri i novčani iznosi upisuju se u kartoteku depozita.
- (5) Ako se novac i vrijednosni papiri notar u pošalju pismom, o tome će notar sačiniti potvrdu, u skladu sa stavom (2) ovog člana, a pismo će se pričvrstiti uz potvrdu.
- (6) Način i postupak vođenja kartoteke depozita propisuje se uputstvom koje donosi Notarska komora.

Član 105.

(Odvojeno čuvanje i predaja novca i vrijednosnih papira)

- (1) Vrijednosne papire, plemenite metale i druge dragocjenosti koje mu stranka povjeri na čuvanje, notar odlaže na čuvanje u depo, odnosno sef kod poslovne banke.
- (2) Novac koji mu stranka povjeri na čuvanje, notar čuva na posebnom povjereničkom računu za druge osobe, na način da se za svaki pravni posao otvara poseban povjerenički podračun na koji će se vršiti polog novca.
- (3) Vrijednosni papiri, plemeniti metali i druge dragocjenosti, kao i novac koji stranka povjeri notar u čuvanje ne mogu biti predmet prinudnog izvršenja protiv notara.
- (4) Poseban račun iz stava (2) ovog člana notar može koristiti i za transakciju novca sa računa jedne stranke na račun druge stranke iz ugovora kod teretnih pravnih poslova.
- (5) U slučaju iz stava (4) ovog člana, u ugovoru mora tačno biti naznačen račun druge stranke na koji notar ima obavezu izvršiti uplatu nakon isteka roka ili ispunjenja uvjeta koji je označen u ugovoru.
- (6) Vrijednosne papire, plemenite metale i druge dragocjenosti iz stava (1) ovog člana notar predaje bez odgađanja nadležnom organu ili osobi kojoj treba da se predaju, nakon što se utvrdi njen identitet, a primalac će prijem potvrditi na spisu ili u depozitnoj knjizi.
- (7) Novac iz stava (2) ovog člana notar bez odgađanja polaže na žiro račun ili tekući račun nadležnog organa ili osobe kojoj treba da se preda nakon što utvrdi njen identitet.

Član 106.

(Obaveza vraćanja)

(1) Ako notar ne može izvršiti predaju u određenom roku, može po proteku tog roka, a ako rok nije određen, najkasnije u roku od 15 dana od dana preuzimanja, bez odgađanja vratiti stranci preuzete vrijednosti ili, ako to nije moguće, može ih predati nadležnom sudu na čuvanje i o tome obavijestiti predavaoca preporučenim pismom ili na drugi vjerodostojan način.

(2) Depozit učinjen kod notara ima djelovanje sudskog depozita.

(3) Odredbe čl. 103. do 105. ovog zakona primjenjuju se na odgovarajući način i u slučaju u kome notar kao sudski povjerenik preuzme ostavinske isprave, novac, vrijednosne papire ili dragocjenosti.

POGLAVLJE VII.

POSLOVNE KNJIGE NOTARA I ČUVANJE ISPRAVA I SPISA

Član 107.

(Poslovne knjige i notarski spisi)

(1) Notar vodi sljedeće poslovne knjige:

- a) opći poslovni upisnik u koji se upisuju svi notarski izvornici, potvrde privatnih isprava - solemnizacija, notarske potvrde i notarske ovjere,
- b) imenik osoba koje su pred notarom predale neko raspolaganje za slučaj smrti sa oznakom broja spisa,
- c) depozitnu knjigu o preuzetom i izdatom tuđem novcu, vrijednosnim papirima i dragocjenostima, u koju se, pored tačne oznake preuzetog depozita treba unijeti ime i adresa deponenta te onoga kome se predmet treba predati,
- d) upisnik poslova koje je sud ili neki drugi organ vlasti povjerio notar, sa abecednim imenikom,
- e) zajednički abecedni imenik stranaka za njegove upisnike, te za depozitnu knjigu.

(2) Nakon upisa posla u odgovarajuću poslovnu knjigu, notar formira notarski spis u skladu sa propisom iz stava (3) ovog člana.

(3) Forma, sadržaj, obrasci i način vođenja poslovnih knjiga iz stava (1) ovog člana propisuju se uputstvom o vođenju poslovnih knjiga i načinu formiranja i arhiviranja spisa koje donosi Notarska komora.

Član 108.

(Obaveza čuvanja notarskih isprava)

Notar je dužan sve notarske isprave koje je sam sačinio, kao i isprave koje je preuzeo na čuvanje, držati zaključane, odvojeno od drugih spisa.

Član 109.

(Obaveza predaje)

- (1) Ako notar prestaje sa vršenjem poslova, prvi radni dan nakon prestanka službe notara, notarski spisi, poslovne knjige i sva druga dokumentacija predaje se u depozit kantonalnom arhivu, a pečate, štambilje, novac i vrijednosne papire preuzima na čuvanje Notarska komora.
- (2) Notar je dužan prije primopredaje pripremiti arhivsku građu notara u skladu sa propisima kojima se uređuje arhivska djelatnost i dostaviti kantonalnom ministarstvu arhivsku knjigu notara da bi se uputila kantonalnom arhivu na odobrenje.
- (3) Dokumentaciju i predmete iz stava (1) ovog člana zapisnički preuzima komisija koju rješenjem imenuje kantonalni ministar, a koju čini po jedan član iz kantonalnog ministarstva, kantonalnog arhiva i Notarske komore.
- (4) Ukoliko je potrebno izvršiti pregled i popis arhivske građe notara koja se predaje, kantonalni ministar rješenjem imenuje posebnu komisiju koju čine po jedan član iz kantonalnog ministarstva, kantonalnog arhiva i Notarske komore.
- (5) Po preuzimanju dokumentacije od komisije iz stava (3) ovog člana, Notarska komora određuje mjesto čuvanja pečata, štambilja, novca i vrijednosnih papira, kao i osobu koja će biti ovlaštena da postupa po spisima iz arhivske građe notara kojem prestaje služba.
- (6) Postupak i način preuzimanja i čuvanja notarskih spisa, poslovnih knjiga i druge dokumentacije iz stava (1) ovog člana vrši se u skladu sa propisima kojima se uređuje arhivska djelatnost.
- (7) Postupak i način postupanja s pečatima, štambiljima, novcem i vrijednosnim papirima iz stava (1) ovog člana i arhivskom građom notara kojem je prestala služba notara, propisuje Notarska komora uz prethodnu saglasnost federalnog ministra.
- (8) Troškove u vezi sa predajom građe u depozit u kantonalni arhiv snosi nadležno kantonalno ministarstvo.
- (9) Ukoliko notar ne omogući postupanje na način definisan u st. (1) do (5) ovog člana, komisija iz stava (3) ovog člana izvršit će pečaćenje notarskog ureda, a preuzimanje pečata i arhivske građe će se izvršiti uz asistenciju nadležnih organa.
- (10) Ako se prilikom postupanja po arhivskoj građi notara utvrdi da neki spis nedostaje, kantonalni ministar zatražit će izjašnjenje notara kojem je prestala služba notara.
- (11) Ako spis ne bude pronađen, o tome će se obavijestiti stranke da bi mogle poduzeti potrebne mjere radi zaštite svojih prava.
- (12) Ako se kod stranaka, državnog organa ili nekog drugog notara nalazi otpravak izvornika ili ovjereni prijepis nestalog izvornika, notar koga imenuje kantonalni ministar, sačinjit će ovjereni prijepis te isprave koji će se čuvati umjesto nestalog izvornika.
- (13) Ako se utvrdi da knjige nisu uredno vođene, notar kojem je prestala služba će ih, ako je to moguće, dopuniti i o tome sačiniti zapisnik.
- (14) Troškove obnove i zamjene spisa i popune poslovnih knjiga snosi notar koji je bio dužan predati spise.
- (15) U arhivsku građu notara ne spada finansijska dokumentacija koju u skladu sa zakonskim rokovima čuva notar kojemu je prestala služba ili knjigovodstveni ured.

(16) Odredbe st. (1) do (15) ovog člana koje se odnose na notarske spise, poslovne knjige i drugu dokumentaciju ne odnose se na notara kojem služba prestaje zbog početka rada notara u drugom službenom sjedištu unutar nadležnosti istog kantonalnog suda.

(17) U slučaju kada notar započinje rad na području nadležnosti drugoga kantonalnog suda, primijenit će se odredbe od st. (1) do (15) ovog člana.

(18) Odredbe st. (1) do (15) ovog člana koje se odnose na notarske spise, poslovne knjige i drugu dokumentaciju ne odnose se na vršioca dužnosti notara kojem služba vršioca dužnosti prestaje zbog izbora i imenovanja notara, u kojem slučaju se arhivska građa vršioca dužnosti notara predaje na čuvanje, upotrebu i dalje korištenje notaru kojem počinje služba notara.

Član 110.

(Predaja i čuvanje arhive u slučaju smrti notara)

U slučaju smrti notara, nadležno kantonalno ministarstvo i Notarska komora će po službenoj dužnosti pokrenuti postupak iz člana 109. ovog zakona.

POGLAVLJE VIII.

DISCIPLINSKA ODGOVORNOST NOTARA

Član 111.

(Disciplinska odgovornost)

- (1) Notar disciplinski odgovara za povrede službene dužnosti utvrđene ovim zakonom.
- (2) Odgovornost za krivično djelo i prekršaj ne isključuje disciplinsku odgovornost notara, ako vrsta povrede predstavlja i povredu službene dužnosti.
- (3) Notaru se mogu izreći samo disciplinske kazne propisane ovim zakonom.

Član 112.

(Povrede službene dužnosti)

- (1) Notar čini povredu službene dužnosti ako djeluje suprotno zakonu ili pravilima službe. Povrede službenih dužnosti notara mogu biti lakše i teže.
- (2) Notar čini lakšu povredu službene dužnosti:
  - a) ako uzastopno dva puta, bez opravdanog razloga, izostane sa sjednica organa Notarske komore, čiji je član,
  - b) ako postupi suprotno općem ili pojedinačnom aktu Notarske komore,
  - c) ako godišnje nije pohađao najmanje dva seminara za usavršavanje notara priznata od strane Federalnog ministarstva,
  - d) ako reklamira obavljanje službe.
- (3) Notar čini teže povrede službene dužnosti:
  - a) ako bez valjanog razloga odbije poduzimanje službenih radnji,
  - b) ako se pri obradi, sastavljanju notarskih isprava i poduzimanja drugih službenih radnji ne pridržava odredbi Ustava, ovog zakona ili pravila struke,

- b) ako u ispravi potvrdi da je nastupila činjenica za koju zna ili mora znati da se nije dogodila,
- c) ako, protivno Tarifi, obračuna ili traži veću nagradu, ili obračuna manju nagradu ili naknadu troškova od one koja je propisana Tarifom,
- d) ako traži stranke, uz obećanje da će sniziti nagradu, preko posrednika ili na drugi nedoličan način,
- e) ako u slučajevima u kojima mu je to zabranjeno zastupa stranku ili u tim slučajevima sastavlja isprave,
- f) ako ne postupi po pravosnažnim odlukama sudova, po odlukama nadzornog organa iz člana 150. ovog zakona ili po rješenju iz člana 115. ovog zakona,
- g) ako neuredno, nesavjesno, protivno odredbama ovog zakona i drugih propisa vodi poslovne knjige i evidencije,
- h) ako neuredno, nesavjesno, protivno odredbama ovog zakona i drugih propisa čuva spise, poslovne knjige i evidencije,
- i) ako se ponaša nedostojno prema strankama i organima koja vrše nadzor nad njegovim poslovanjem ili na drugi način ne postupa sukladno odredbama Kodeksa ponašanja notara,
- j) ako odmah nakon okončanja pravnog posla ne izda potvrdu, odnosno račun o primljenom iznosu nagrade ili naknade,
- k) ako na zahtjev nadležnog organa odbije dati dokumentaciju ili podatke ili da netačne podatke, a obaveza davanja podataka je propisana zakonom ili drugim propisom donesenim na osnovu zakona,
- l) ako na javnoj licitaciji ili tokom nekog drugog postupka koji vodi kao notar, ili kao povjerenik suda, ili kao zastupnik stranaka, kupi za sebe ili za svoje srodnike stvar koja se prodaje, nasljedna ili druga prava,
- lj) ako postupa suprotno odredbama ovog zakona o zabrani sudjelovanja, profesionalnom obavljanju i dopunskoj djelatnosti,
- m) ako postupa suprotno odredbama ovog zakona o dužnosti savjesnog i zakonitog postupanja i obavezi odbijanja službene radnje,
- n) ako sklapa poslove pod svojim imenom za druge ili pod tuđim imenom za sebe ili ako je stranka u poslovima u kojima poduzima službene radnje kao notar ili sudski povjerenik,
- nj) ako novac koji mu je povjeren na čuvanje ili druge stvari uloži, prenese ili preda u korist treće osobe ili u svoju korist, suprotno odredbama ovog zakona,
- o) ako preuzme obavezu jamstva ili odgovornosti u poslovima koji se zaključuju uz njegovo sudjelovanje u svojstvu notara,
- p) ako postupa suprotno odredbama ovog zakona o zabrani obavljanja službe u slučaju privremenog udaljenja iz službe,
- r) ako ne osigurava rad notarskog pomoćnika u skladu s ovim zakonom,
- s) ako postupa suprotno odredbama ovog zakona o izuzeću notara,
- š) ako postupa suprotno odredbama ovog zakona o dužnosti čuvanja službene tajne,
- t) ako postupa suprotno odredbama ovog zakona o zajedničkom obavljanju službe,
- u) ako postupa suprotno odredbama ovog zakona o mjestu obavljanja službe notara,

v) ako kao sudski povjerenik prekoračuje granice povjerenih ovlasti ili ne poduzima radnje u rokovima koji su propisani pravilima postupka čije je provođenje povjereno notararu ili ne preda spis predmeta sudu kada je to po zakonu obavezan,

z) ako zloupotrijebi povjerenički račun plaćanjem trećim osobama, koje nisu ugovorne strane, niti stranke u pravnom poslu, u ime ili za račun privrednog društva čiji je račun blokiran ili na drugi način nedozvoljeno ili nenamjenski koristi povjerenički račun,

ž) ako se na drugi način, u službi ili izvan nje, nedolično ponaša, krši odredbe zakona ili narušava ugled službe notara.

Član 113.

(Disciplinske kazne)

(1) Za lakšu povredu službene dužnosti notararu mogu se izreći sljedeće disciplinske kazne:

- a) pismeni ukor,
- b) novčana kazna od 2.500 KM do 5.000 KM.

(2) Za težu povredu službene dužnosti notararu mogu se izreći sljedeće disciplinske kazne:

- a) novčana kazna od 5.000 KM do 25.000 KM,
- b) privremeno oduzimanje prava na obavljanje službe notara u trajanju od jednog mjeseca do jedne godine,
- c) oduzimanje prava na obavljanje službe notara.

Član 114.

(Disciplinski postupak)

(1) Inicijativu za pokretanje disciplinskog postupka može dati svaka osoba.

(2) Zahtjev za pokretanje disciplinskog postupka podnosi disciplinski tužilac.

(3) Disciplinskog tužioca imenuje federalni ministar iz reda državnih službenika Federalnog ministarstva ili kantonalnog ministarstva koji ima položen pravosudni ispit.

(4) Zahtjev za pokretanje disciplinskog postupka sadrži:

- a) ime i prezime notara,
- b) područje za koje je imenovan i sjedište njegovog ureda,
- c) činjenični opis i pravnu kvalifikaciju povrede službene dužnosti,
- d) prijedlog dokaza koje bi trebalo da se izvedu na usmenoj raspravi i
- e) prijedlog disciplinske kazne.

(5) O zahtjevu za pokretanje disciplinskog postupka odlučuje prvostepena disciplinska komisija koju rješenjem imenuje Notarska komora u sastavu od tri člana i tri zamjenika člana, pri čemu su najviše dva člana i dva zamjenika notari, a najmanje jedan član i jedan zamjenik iz reda pravnih stručnjaka izvan notarske službe.

(6) Protiv rješenja komisije iz stava (5) ovog člana može se izjaviti žalba federalnom ministru u roku od 15 dana od dana dostavljanja rješenja.

(7) Žalba se predaje Notarskoj komori koja se zajedno sa spisom predmeta dostavlja Federalnom ministarstvu.

(8) Po prijemu žalbe, federalni ministar imenuje drugostepenu disciplinsku komisiju u sastavu od tri člana, pri čemu je jedan član državni službenik Federalnog ministarstva s

položenim pravosudnim ispitom, jedan član notar kojeg predlaže Upravni odbor Notarske komore i jedan član iz reda pravnih stručnjaka izvan notarske službe i Federalnog ministarstva.

(9) Rješenje drugostepene disciplinske komisije doneseno po žalbi je konačno.

(10) Disciplinski tužilac iz stava (3) ovog člana i članovi komisije iz st. (5) i (8) ovog člana imenuju se posebno za svaki postupak.

(11) Postupak utvrđivanja disciplinske odgovornosti, evidentiranje, izvršenje i brisanje disciplinskih kazni, kao i naknada za rad disciplinskog tužioca i disciplinske komisije propisuje federalni ministar.

Član 115.

(Izvršenje disciplinskih kazni)

(1) Konačno rješenje o izricanju novčane kazne notaru predstavlja izvršnu ispravu.

(2) Ukoliko notar kojem je izrečena novčana kazna u roku od 15 dana ne izvrši uplatu novčane kazne, Notarska komora je obavezna obavijestiti Federalno pravobraniteljstvo - Federalno pravobranilaštvo radi pokretanja postupka prinudnog izvršenja.

(3) Sredstva od naplaćene novčane kazne prihod su budžeta Federacije.

Član 116.

(Pravne posljedice)

(1) Notar, vršilac dužnosti, zamjenik notara, pomoćnik notara i stručni saradnik kojima je izrečena disciplinska kazna iz člana 113. stav (2) tačka c) ovog zakona, brisat će se iz odgovarajućeg imenika Notarske komore.

(2) Osobe iz stava (1) ovog člana, ne mogu biti imenovane, postavljene i birane prije isteka roka od 10 godina od dana brisanja iz imenika Notarske komore.

Član 117.

(Privremeno udaljenje notara iz službe)

(1) Ako je protiv notara pokrenut disciplinski postupak može se donijeti rješenje o njegovom privremenom udaljenju iz službe, ako je to nužno radi zaštite časti i ugleda službe ili radi osiguranja interesa stranaka.

(2) Notar će biti privremeno udaljen iz službe ako je protiv njega potvrđena optužnica ili određen pritvor, ili ako izdržava kaznu zatvora do šest mjeseci.

(3) Rješenje o privremenom udaljenju iz službe iz razloga propisanih odredbama stava (1) ovog člana, donosi prvostepena disciplinska komisija.

(4) Rješenje o privremenom udaljenju iz službe iz razloga propisanih odredbama člana 16. stav (6) ovog zakona i stav (2) ovog člana, donosi kantonalno ministarstvo po službenoj dužnosti.

(5) Protiv rješenja o privremenom udaljenju iz službe iz stava (3) ovog člana može se izjaviti žalba drugostepenoj disciplinskoj komisiji u roku od 15 dana od dana dostavljanja rješenja o udaljenju iz službe.

- (6) Izjavljena žalba ne odgađa izvršenje rješenja.
- (7) Drugostepena disciplinska komisija obavezna je odlučiti po žalbi najkasnije u roku od 15 dana od dana dostavljanja žalbe.
- (8) Rješenje drugostepene disciplinske komisije doneseno po žalbi je konačno i protiv tog rješenja se može pokrenuti spor pred nadležnim sudom.

Član 118.

(Posljedice privremenog udaljavanja iz službe)

- (1) Rješenjem o udaljenju iz službe na osnovu člana 117. ovog zakona, mora se odlučiti o čuvanju spisa, poslovnih knjiga i pečata i štambilja za vrijeme dok traje privremeno udaljenje iz službe.
- (2) Za vrijeme privremenog udaljenja iz službe notar ne smije poduzimati nikakve službene radnje iz nadležnosti notara.

Član 119.

(Zastarjelost)

- (1) Pokretanje disciplinskog postupka za lakše povrede službene dužnosti zastarijeva u roku od godinu dana od dana saznanja za učinjenu povredu, a najkasnije u roku od tri godine od dana kada je povreda učinjena.
- (2) Pokretanje disciplinskog postupka za teže povrede službene dužnosti zastarijeva u roku od tri godine od dana saznanja za učinjenu povredu, a najkasnije u roku od pet godina od dana kada je povreda učinjena.
- (3) Dan saznanja u smislu st. (1) i (2) ovog člana je dan kada je kantonalno ministarstvo ili Federalno ministarstvo saznalo za povredu i učinitelja, neposredno ili na osnovu prijave.
- (4) Vođenje disciplinskog postupka zastarijeva ako ne bude donesena konačna odluka u roku od dvije godine od dana podnošenja zahtjeva za pokretanje disciplinskog postupka za lakše povrede službene dužnosti i četiri godine od dana podnošenja zahtjeva za pokretanje disciplinskog postupka za teže povrede službene dužnosti.
- (5) Zastarjelost izvršenja disciplinske kazne nastupa kada proteknu dvije godine od dana pravosnažnosti rješenja kojim je disciplinska kazna izrečena.

Član 120.

(Apsolutna zastarjelost)

- (1) Zastarjelost za pokretanje i vođenje disciplinskog postupka prekida se svakom procesnom radnjom disciplinskog tužioca i disciplinskih komisija.
- (2) Svakim prekidom zastarjelost počinje iznova teći, ali bez obzira na prekide, zastarjelost u svakom slučaju nastupa kad protekne dva puta onoliko vremena koliko je zakonom propisana zastara za zastarjelost za pokretanje i vođenje disciplinskog postupka.

(3) Zastarjelost izvršenja disciplinske kazne prekida se svakom radnjom koja se poduzima radi izvršenja disciplinske kazne.

(4) Zastarjelost izvršenja disciplinske kazne u svakom slučaju nastupa kada protekne dvostruko vrijeme iz člana 119. stav (5) ovog zakona, ali ona ne može nastupiti ako je izvršenje u toku.

Član 121.

(Izvršenje disciplinske kazne)

(1) Izvršenje disciplinske kazne pismenog ukora sprovodi se objavljivanjem rješenja na internet stranici Notarske komore.

(2) Izrečene kazne izvršavaju se u roku od 15 dana od dana dostavljanja konačnog rješenja.

(3) O uplati izrečene novčane kazne notar dostavlja dokaz Notarskoj komori i Federalnom ministarstvu u roku od pet dana od dana uplate.

(4) Kaznu oduzimanje prava na obavljanje službe notara izvršava kantonalni ministar, u skladu s odredbama ovog zakona i propisa kojim se uređuje način postupanja sa pečatima, štambiljima, novcem i papirima i postupku izdavanja otpravaka, odnosno prijepisa izvornika i drugih izvoda iz notarskih akata u slučaju prestanka vršenja službe notara.

Član 122.

(Evidencija o izrečenim disciplinskim kaznama)

(1) Konačno rješenje kojim je izrečena disciplinska kazna, kao i privremeno udaljenje notara iz službe u toku disciplinskog postupka, Notarska komora upisuje u Imenik notara.

(2) Federalno ministarstvo i Notarska komora vode evidenciju o pokrenutim disciplinskim postupcima, o izrečenim disciplinskim kaznama i o rješenjima o privremenom udaljenju notara iz službe, broju i datumu disciplinskih rješenja, izvršenju rješenja, prestanku izrečene kazne i o drugim podacima značajnim za evidenciju u vezi s vođenjem i ishodom disciplinskih postupaka.

(3) Konačno rješenje kojim je izrečena disciplinska kazna Notarska komora trajno čuva u personalnom dosijeu notara protiv koga je izrečena.

(4) Disciplinska kazna pismeni ukor briše se iz Imenika notara po isteku jedne godine, a novčana kazna po isteku tri godine od dana izvršenja rješenja.

Član 123.

(Propis za sprovođenje disciplinskog postupka)

(1) Odredbe o pokretanju i vođenju postupka za utvrđivanje disciplinske odgovornosti notara, radu disciplinske komisije, postupku izvršenja disciplinske kazne kao i druga pitanja od značaja za utvrđivanje disciplinske odgovornosti notara propisuju se propisom iz člana 114. stav (11) ovog zakona.

(2) Odredbe zakona o disciplinskoj odgovornosti notara shodno se primjenjuju i na disciplinsku odgovornost zamjenika notara i vršioca dužnosti notara.

Član 124.

(Disciplinska odgovornost osoba zaposlenih kod notara)

Disciplinska odgovornost pomoćnika notara, stručnog saradnika, notarskog pripravnika i administrativnog osoblja propisuje se propisom koji donosi Notarska komora.

POGLAVLJE IX.

NAGRADA ZA RAD I NADOKNADA TROŠKOVA

Član 125.

(Nagrada za rad i nadoknada troškova)

- (1) Notari imaju pravo na nagradu i naknadu za svoj rad.
- (2) Tarifu o nagradama i naknadama notara donosi federalni ministar uz pribavljeno mišljenje Notarske komore.

Član 126.

(Dospjelost nagrade i nadoknade troškova)

- (1) Plaćanje nagrade za rad i nadoknade troškova notaru vrši se odmah po obavljenom poslu, a notar može tražiti i da stranka plati primjereni iznos predujma u momentu preuzimanja posla.
- (2) Notar je obavezan stranci izdati račun o plaćenju nagradi i troškovima.

Član 127.

(Solidarna odgovornost)

Ako je više stranaka sudjelovalo u zaključivanju pravnog posla pred notarom ili je notar izvršio jednu radnju za više stranaka, sve te stranke solidarno duguju nagradu i troškove notaru, ako se stranke drugačije ne dogovore.

POGLAVLJE X.

NOTARSKI ISPIT

Član 128.

(Uvjeti za polaganje notarskog ispita)

- (1) Zahtjev za polaganje notarskog ispita podnosi se Federalnom ministarstvu.
- (2) Notarski ispit može polagati osoba koja ispunjava uvjete iz člana 8. stava (1) tač. d) i e) ovog zakona i koja nakon položenog pravosudnog ispita ima radno iskustvo u struci od najmanje tri godine.
- (3) O zahtjevu iz stava (1) ovog člana odlučuje federalni ministar rješenjem.
- (4) Protiv rješenja iz stava (3) ovog člana dozvoljena je posebna žalba federalnom ministru u roku od osam dana od dana prijema rješenja.
- (5) Protiv rješenja kojim se odlučuje o žalbi iz stava (4) ovog člana može se pokrenuti upravni spor pred nadležnim sudom.

Član 129.

(Naknada za polaganje notarskog ispita)

Naknada za polaganje notarskog ispita utvrđuje se odlukom koju donosi federalni ministar.

Član 130.

(Forma notarskog ispita)

- (1) Notarski ispit se sastoji od pismenog i usmenog dijela.
- (2) Pismeni dio ispita sastoji se od tri ispitna zadatka koja se rade po četiri sata. Ispitnim zadacima se provjerava da li su kandidati u stanju sačinjavati notarske isprave u sljedećim pravnim oblastima:
  - a) obligacijsko i stvarno pravo,
  - b) porodično i nasljedno pravo,
  - c) privredno pravo i
  - d) izvršno pravo.
- (3) Usmeni dio ispita polaže se u jednom danu i to iz sljedećih predmeta:
  - a) propisi o službi notara,
  - b) propisi o zemljišno-knjižnom postupku,
  - c) propisi o upisu pravnih osoba u sudski registar i privredno pravo,
  - d) nasljedno pravo, porodično pravo, obligacijsko i stvarno pravo, ali samo u dijelu u kojem je to od značaja za djelatnost notara i
  - e) izvršno pravo.

Član 131.

(Komisija za polaganje notarskog ispita)

(1) Notarski ispit se polaže pred Komisijom za polaganje notarskog ispita koju rješenjem imenuje federalni ministar na mandat od četiri godine. Federalni ministar imenuje najmanje jednu ispitnu komisiju.

(2) Ispitnu komisiju iz stava (1) ovog člana čine predsjednik i četiri člana, i to jedan državni službenik Federalnog ministarstva koji ima položen pravosudni ispit i radno iskustvo u struci od najmanje pet godina, dva notara na prijedlog Notarske komore i dva stručnjaka iz oblasti građanskog i privrednog prava koji su nosioci sudskih funkcija.

(3) Komisija ima sekretara i zamjenika sekretara koji obavljaju administrativno-tehničke poslove vezane za rad Komisije.

(4) Za rad u Komisiji se isplaćuje naknada koju rješenjem utvrđuje federalni ministar.

Član 132.

(Plan ispita i termin polaganja)

Plan ispita i termin polaganja pismenog i usmenog dijela notarskog ispita određuje predsjednik Komisije.

Član 133.

(Obavješćavanje o terminu i mjestu polaganja ispita)

(1) Kandidat kome je odobreno polaganje ispita mora se o tome izvijestiti najmanje 30 dana prije termina određenog za polaganje pismenog dijela ispita. Ukoliko kandidat pismeno pristane, ovaj rok može biti i kraći.

(2) Notarski ispit polaže se u Federalnom ministarstvu. Izuzetno, predsjednik Komisije može odrediti i drugo mjesto za ispit, ako su osigurani svi uvjeti za propisno odvijanje ispita.

Član 134.

(Postupak na pismenom dijelu ispita)

(1) Prije početka pismenog dijela ispita, sekretar Komisije utvrđuje identitet kandidata koji su pristupili polaganju pismenog dijela notarskog ispita.

(2) Pismenom dijelu ispita mogu biti prisutni samo predsjednik, članovi i sekretar Komisije.

(3) Za vrijeme pisanja pismene radnje kandidati se mogu koristiti samo tekstovima propisa.

Član 135.

(Ocjenjivanje pismenih radnji)

- (1) Ispitni zadaci se ocjenjuju anonimno, a u tu svrhu se ocjenjivanje vrši pod brojem koji dodjeljuje Federalno ministarstvo, bez navođenja imena kandidata.
- (2) Radovi se ocjenjuju ocjenama odličan (10), vrlo dobar (9), dobar (8), sasvim zadovoljava (7), zadovoljava (6) i nije položio (5), pri čemu se kao pojedinačne ocjene mogu davati samo pune ocjene.
- (3) Kandidat kod koga najmanje dva pismena zadatka nisu ocijenjena kao "položio", smatra se da nije položio cijeli ispit i isključuje se iz ostalog dijela ispita.
- (4) Kandidat koji je položio pismeni dio ispita pristupa usmenom dijelu ispita u terminu kojeg odredi predsjednik Komisije.

Član 136.

(Ocjenjivanje uspjeha na usmenom dijelu ispita i zaključna ocjena)

- (1) Svaki od pet predmeta ispita ocjenjuju svi članovi Komisije po završetku pojedinog predmeta ispita ocjenom prema skali i postupku iz člana 134. stav (2) ovog zakona, a zatim se kao rezultat usmenog dijela ispita izračunava prosječna vrijednost pojedinačnih ocjena sa maksimalno dvije decimale.
- (2) Po završetku polaganja usmenog dijela ispita formira se završna ocjena sa maksimalno dvije decimale iz pojedinačnih rezultata pojedinih predmeta, koji se zbrajaju i dijele sa pet. Rezultat usmenog dijela ispita zbraja se sa rezultatom pismenog dijela ispita i dijeli sa dva. Ispit je položen ako zaključna ocjena iznosi najmanje šest (6), pod uvjetom da su sve pojedinačne ocjene usmenog dijela ispita ocijenjene najmanje šest (6).
- (3) Komisija priopćava zaključnu ocjenu kandidatu usmeno po završetku polaganja usmenog dijela ispita nakon što postupi prema stavu (2) ovog člana.

Član 137.

(Zapisnik)

- (1) Za vrijeme polaganja pismenog i usmenog dijela ispita, sekretar Komisije vodi odvojeni zapisnik. U zapisnik se upisuju osobni podaci kandidata, sastav ispitne komisije, dužina trajanja pisanja pismene radnje uz naznaku vremena predaje radnje, ocjena komisije i druge napomene.
- (2) Zapisnik potpisuju predsjednik i članovi komisije koji su kandidata ispitivali, sekretar Komisije i kandidat.
- (3) Svaki kandidat ima pravo zahtijevati da mu se omogući uvid u zapisnik, kao i ocjene njegovih pismenih radnji, a Komisija je dužna omogućiti taj uvid.

Član 138.

(Uvjerenje)

- (1) O položenom notarskom ispitu Federalno ministarstvo izdaje uvjerenje u roku od 30 dana od dana položenog ispita, uz navođenje zaključne ocjene.
- (2) Sadržaj i obrazac uvjerenja propisuje se pravilnikom iz člana 140. stav (1) ovog zakona.

Član 139.

(Evidencija o ispitima)

- (1) U Federalnom ministarstvu se vodi evidencija osoba koje su ispit položile i koje nisu položile notarski ispit.
- (2) Oblik, sadržaj i način vođenja knjige evidencije propisuje federalni ministar pravilnikom iz člana 140. stav (1) ovog zakona.
- (3) Knjiga evidencije mora biti uvezana, a stranice moraju biti označene rednim brojevima.
- (4) Ovjeru knjige evidencije vrši federalni ministar i čuvaju se trajno.

Član 140.

(Pohađanje pripremnog seminara)

- (1) Uvjet za pristupanje polaganju notarskog ispita predstavlja i obaveza pohađanja pripremnog seminara kandidata.
- (2) Federalno ministarstvo u saradnji sa Notarskom komorom dužno je organizirati posebne seminare radi pripreme kandidata za polaganje notarskog ispita po programu koje utvrdi ovo ministarstvo.
- (3) Postupak i način edukacije kandidata radi polaganja notarskog ispita, utvrđivanje naknade za vršenje edukacije, kao i druga pitanja propisuje federalni ministar.

Član 141.

(Pravilnik i program polaganja)

- (1) Postupak i način polaganja notarskog ispita, obaveze članova Komisije i sekretara, način ocjenjivanja pismenog rada, utvrđivanje konačne ocjene na ispitu, oblik i sadržaj uvjerenja o položenom notarskom ispitu, vođenje evidencije osoba koje su položile i koje nisu položile notarski ispit i druga pitanja koja su od značaja za polaganje notarskog ispita propisuju se pravilnikom koji donosi federalni ministar.
- (2) Pravne oblasti i pravni propisi koji čine gradivo koje kandidat priprema za polaganje notarskog ispita, kao i osnovni uvjeti i obaveze kandidata za polaganje notarskog ispita propisuju se Programom za polaganje notarskog ispita koji donosi federalni ministar.

POGLAVLJE XI.

NOTARSKA KOMORA

Član 142.

(Notarska komora)

- (1) Svi notari sa teritorije Federacije obavezno se organiziraju u Notarsku komoru.
- (2) Notarska komora ima svojstvo pravne osobe.
- (3) Sjedište Notarske komore je u Sarajevu.
- (4) Notarska komora predstavlja notare kod nadležnih organa.
- (5) Notar je član Notarske komore i ima sva prava i obaveze koja iz toga proizlaze.
- (6) Organizacija Notarske komore uređuje se ovim zakonom, a na pitanja organizacije koja nisu uređena ovim zakonom, primjenjuju se odredbe zakona kojim se uređuju udruženja i fondacije i upisuje se u nadležni registar Federalnog ministarstva.
- (7) Notar koji obavlja notarsku djelatnost na području Brčko distrikta Bosne i Hercegovine može se upisati u Notarsku komoru.

Član 143.

(Zadaci i organizacija Notarske komore)

- (1) Notarsku komoru predstavlja i zastupa predsjednik Notarske komore.
- (2) Ako drugačije nije određeno ovim zakonom, organizacija, nadležnost, broj, sastav, način izbora i prava i dužnosti organa Notarske komore i druga pitanja od značaja za organizaciju i rad Notarske komore uređuju se statutom Notarske komore.
- (3) Statut Notarske komore donosi Skupština Notarske komore, uz saglasnost federalnog ministra.

Član 144.

(Mandat organa Notarske komore)

- (1) Predsjednik i organi Notarske komore biraju se na period od četiri godine sa mogućnošću ponovnog izbora.
- (2) Ukoliko se predsjednik ili organi Notarske komore ne mogu izabrati u zakonom propisanim rokovima i utvrđenoj proceduri, s ciljem redovnog funkcionisanja Notarske komore federalni ministar može imenovati vršioce dužnosti do konačnog izbora predsjednika i organa.

Član 145.

(Troškovi upisa u imenik)

- (1) Notar, zamjenik notara i vršilac dužnosti notara, Notarskoj komori uplaćuju troškove upisa u imenik.
- (2) Postupak upisa i visina troškova upisa propisuju se odlukom koju donosi Skupština Notarske komore.

Član 146.

(Finansiranje Notarske komore)

- (1) Notarska komora se finansira od članarina i doprinosa koje uplaćuju notari, kao i od grantova, donacija ili iz drugih izvora.
- (2) Visinu članarine i doprinosa odlukom utvrđuje Skupština Notarske komore.

Član 147.

(Ovlasti Notarske komore)

- (1) Notarska komora ima pravo da u skladu sa ovim zakonom i Statutom Notarske komore donosi opće akte koji su za notare obavezujući.
- (2) Notarska komora uspostavlja i ostvaruje saradnju s notarskim komorama u zemlji i inostranstvu, s međunarodnim notarskim i drugim srodnim udruženjima i organizacijama.
- (3) Notarska komora izvršava zadatke koji su joj zakonom i drugim propisima stavljeni u nadležnost, a može izvršavati i druge zadatke koji odgovaraju svrsi njenog osnivanja.

Član 148.

(Pravni lijek protiv odluka Notarske komore)

Protiv konačnih odluka organa Notarske komore koja su uređena ovim zakonom i Statutom Notarske komore može se pokrenuti upravni spor kod nadležnog suda u roku od 30 dana od dana prijema konačne odluke Notarske komore.

Član 149.

(Izvešće o radu)

Notarska komora je obavezna svake godine podnijeti Federalnom ministarstvu i kantonalnom ministarstvu izvješće o svome radu, te svoje stavove o stanju u notarskim uredima, kao i o mjerama koje bi trebalo poduzeti radi unaprjeđenja tog stanja.

POGLAVLJE XII.

INSPEKCIJSKI NADZOR

Član 150.

(Inspekcijski nadzor)

(1) Nadzor nad provođenjem ovog zakona i propisa donesenih na osnovu ovog zakona, kao i nadzor nad radom notara vrši Federalno ministarstvo putem ovlaštenih državnih službenika – inspektora, koji imaju posebna ovlaštenja i odgovornosti u skladu sa Zakonom o organizaciji organa uprave u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 35/05).

(2) Ovlašteni državni službenik iz stava (1) ovog člana ima pravo na uvećanje plaće u skladu s odredbama Zakona o plaćama i naknadama u organima vlasti Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, br. 45/10, 111/12 i 20/17).

Član 151.

(Način obavljanja inspekcijskog nadzora)

(1) Nadzor se vrši bez prethodne najave, u skladu s odredbama ovog zakona.

(2) Redovni nadzor nad radom notara u vršenju službe notara vrši se najmanje jednom u tri godine.

(3) Svaka fizička i pravna osoba ima pravo podnijeti zahtjev ili inicijativu inspektorima da izvrši određeni inspekcijski nadzor i poduzme mjere za koje je ovlašten zakonom.

(4) Po zahtjevu, odnosno inicijativi iz stava (3) ovog člana, inspektor je obavezan izvršiti inspekcijski nadzor i poduzeti odgovarajuće mjere i o tome pisano obavijestiti podnosioca zahtjeva, odnosno inicijative, u roku od 15 dana od dana prijema zahtjeva ili inicijative.

(5) O izvršenom nadzoru sačinjava se zapisnik.

(6) Na osnovu činjenica utvrđenih prilikom vršenja nadzora inspektor može donijeti rješenje u kojem nalaže notarom otklanjanje nadzorom utvrđenih nedostataka i odrediti rok za to otklanjanje.

(7) Nepostupanje po rješenju iz stava (6) ovog člana predstavlja povredu službene dužnosti iz člana 112. stav (3) tačka f) ovog zakona.

(8) Protiv rješenja iz stava (6) ovog člana, notar može izjaviti žalbu federalnom ministru u roku od osam dana od dana prijema rješenja.

(9) Rješenje po žalbi mora se donijeti najkasnije u roku od 15 dana od dana prijema žalbe.

(10) Rješenje doneseno po žalbi iz stava (9) ovog člana je konačno i protiv njega se može pokrenuti upravni spor kod nadležnog suda.

(11) Na pitanja provođenja nadzora koja nisu uređena ovim zakonom primjenjuju se odredbe Zakona o organizaciji organa uprave u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Član 152.

(Nadzor nad radom Notarske komore)

- (1) Nadzor nad radom Notarske komore vrši Federalno ministarstvo.
- (2) Notarska komora je obavezna Federalnom ministarstvu dostaviti tražene informacije, mišljenja, omogućiti vršenje nadzora i staviti na raspolaganje sve spise, izvornike, dokumentaciju i prostor.
- (3) Federalni ministar rješenjem može Notarskoj komori naložiti provođenje radnji u cilju otklanjanja nepravilnosti ili nedostataka utvrđenih prilikom provođenja nadzora.
- (4) Notarska komora je dužna postupiti po rješenju federalnog ministra.
- (5) Notarska komora je obavezna do kraja mjeseca juna svake godine podnijeti izvješće Federalnom ministarstvu o radu Notarske komore za prethodnu godinu, koji sadrži opću ocjenu o radu notara, podatke o organiziranim seminarima, okončanim ili započetim disciplinskim postupcima protiv notara, a može sadržavati i druge podatke koji su od značaja za rad Notarske komore ili koji se odnose na izvršavanje zakonom propisanih prava i obaveza Notarske komore, te prijedloge za poboljšanje uvjeta obavljanja službe notara.

POGLAVLJE XIII.

PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 153.

(Obaveze Federalnog ministarstva u prijelaznom periodu)

Federalni ministar će najkasnije u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona donijeti sljedeće propise:

- a) o bodovanju kandidata za izbor notara (član 13. stav (4)),
- b) obrazac Povelje o imenovanju notara (član 15. stav (3)),
- c) o uvjetima koje ured notara treba ispunjavati, vrsti i izgledu opreme ureda notara, izgledu table koja obilježava službeno sjedište notara (član 15. stav (11)),
- d) o obliku, sadržaju, načinu izdavanja, korištenju, čuvanju i evidentiranju pečata i štambilja notara (član 50. stav (5)),
- e) o postupku sačinjavanja, ovjere i izdavanja notarskih isprava (član 85.),
- f) o postupku sačinjavanja, potvrđivanju privatnih isprava - solemnizacije i izdavanju notarskih isprava (član 92.),
- g) o elektronskoj komunikaciji notara s javnim registrima (član 101. stav (2)),
- h) o disciplinskoj odgovornosti notara (član 114. stav (11)),
- i) o naknadi za polaganje notarskog ispita (član 129.),
- j) o naknadi za rad u Komisiji za polaganje notarskog ispita (član 131. stav (4)),
- k) o polaganju notarskog ispita sa Programom polaganja notarskog ispita (član 141. stav (1)),
- l) Program za polaganje notarskog ispita (član 141. stav (2)),

lj) Tarifu o nagradama i naknadama notara.

Član 154.

(Obaveze Notarske komore u prijelaznom periodu)

Notarska komora će najkasnije u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona donijeti sljedeće propise:

- a) o visini naknade za rad zamjenika notara (član 23. stav (2)),
- b) o potrebnom broju pomoćnika, proceduri izbora pomoćnika, povredi službene dužnosti, razrješenju i visini plaće i naknade za rad notarskog pomoćnika i ostala pitanja iz radno – pravnog odnosa notarskog pomoćnika (član 25. stav (2), član 31. stav (8), član 33. stav (3) i član 34. stav (2)),
- c) obrazac izjave o obavezi čuvanja službene tajne notara i osoba zaposlenih u uredu notara (član 45. stav (3)),
- d) o vođenju poslovnih knjiga i kartoteci depozita (član 104. stav (6) i član 107. stav (3)),
- e) o postupku i načinu postupanja sa pečatima, štambiljima, novcem i vrijednosnim papirima i arhivskom građom notara kojem je prestala služba notara (član 109. stav (7)),
- f) o disciplinskoj odgovornosti osoba zaposlenih kod notara (član 124.),
- g) o edukaciji za polaganje notarskog ispita (član 140. stav (2)),
- h) o postupku i visini troškova upisa (član 145. stav (2)).

Član 155.

(Obaveze vlada kantona)

Vlade kantona će u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona donijeti odluku o broju notara (član 6.).

Član 156.

(Postupak do donošenja podzakonskih akata)

Do donošenja podzakonskih akata predviđenih ovim zakonom, primjenjuju se propisi doneseni na osnovu Zakona o notarima ("Službene novine Federacije BiH", broj 45/02), ako nisu u suprotnosti sa ovim zakonom.

Član 157.

(Radno pravni status pomoćnika notara)

Radno pravni status pomoćnika notara iz člana 25. ovog zakona, uskladit će se sa odredbama ovog zakona najkasnije u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 158.

(Prestanak važenja Zakona)

Stupanjem na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o notarima ("Službene novine Federacije BiH", broj 45/02).

Član 159.

(Stupanje na snagu)

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH".

O B R A Z L O Ž E N J E

NACRTA ZAKONA O NOTARSKOJ SLUŽBI U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE

I. USTAVNI OSNOV

Ustavnopravni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u odredbama člana IV. A. 20. (1) d) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine. Naime, prema odredbama člana IV. A. 20. (1) d) Ustava Federacije BiH, Parlament Federacije BiH nadležan je za donošenje zakona o vršenju funkcije federalne vlasti, iz čega proizilazi da navedena odredba predstavlja ustavnopravni osnov za njegovo donošenje.

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavni sud Federacije Bosne i Hercegovine donio je presudu, broj: U-15/10 od 02.12.2015. godine, kojom je utvrđeno da član 6. stav (1), u dijelu koji glasi: "Kao i osoba koja ispunjava pretpostavke iz stava (2) ovog člana" i stav (2) istoga člana, te članci 27. i 73. Zakona o notarima („Službene novine Federacije BiH“, broj: 45/02) nisu u saglasnosti s Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine.

Naime, u obrazloženju navedene presude između ostalog Ustavni sud Federacije BiH ističe da se u članu 6. stav (1), u dijelu koji glasi: "Kao i osoba koja ispunjava pretpostavke iz stava (2) ovog člana" i stavu (2) istog člana, koji glasi: "Nakon isteka prijelaznog razdoblja iz stava 1. ovog člana, polaganju notarskog ispita može pristupiti samo osoba, koja je najmanje tri godine provela na radu kao notarski pomoćnik u smislu člana 42. stav 1. ovog zakona.", propisuju uvjeti za polaganje notarskog ispita, koje mogu ispuniti samo određene kategorije osoba, tačnije notarski pomoćnici, a ne i osobe koje ispunjavaju opće uvjete za obavljanje službe notara kako je to propisano članom 26. tačke 1. do 6. osporenog Zakona, na koji način se suprotno Ustavu Federacije BiH, međunarodnim ugovorima i drugim međunarodnim sporazumima, koji imaju snagu ustavnih odredaba, vrši nejednakost pred zakonom i diskriminacija unutar Federacije BiH svih drugih osoba, da bez diskriminacije po bilo kojem temelju i pod jednakim uvjetima mogu obavljati službe notara, odnosno da uživaju osnovne slobode. Naime, ograničavajući pristup polaganju notarskog ispita uvjetima sadržanim u članu 6. stav (1) u osporenom dijelu i stav (2), prema stanovištu Ustavnog suda Federacije BiH predstavlja izravnu diskriminaciju osoba unutar Federacije BiH i ista je u suprotnosti sa zagwarantiranim pravom na jednakost pred zakonom i u kontekstu jednakog pristupa javnoj službi.

U pogledu člana 27. Ustavni sud Federacije BiH je stajališta da utvrđivanje broja notara u kantonu u uvjetima tržišnog privređivanja ne promovira konkurenciju, kvalitet rada i cijenu pružanja usluga, te da radu notara kao institucije koja predstavlja javnu službu i ima nadležnosti propisane zakonom treba da je cilj građanin, koji pod najpovoljnijim uvjetima i u najkraćim rokovima može da ostvaruje svoja prava, što se ne može zaključiti prema sadašnjim rješenjima. Osim toga, kako smatra Ustavni sud Federacije na izravan način vrši se diskriminacija prema odvjetništvu, koja je nezavisna profesionalna djelatnost koja se organizira i funkcionira sukladno Zakonu o odvjetništvu Federacije BiH. Propisivanjem jednog notarskog mjesta na 20 000 stanovnika, odnosno,

da dvije ili tri općine koje imaju manji broj stanovnika od broja utvrđenog u stavu 4. ovog člana mogu imati jednog notara, u neravnopravan, odnosno diskriminirajući položaj stavljaju se odvjetnička u odnosu na notarsku djelatnost, koja prema zakonu također ima zadatak osiguravanja pružanja stručne pravne pomoći fizičkim i pravnim osobama u ostvarivanju i zaštiti njihovih prava, obaveza i pravnih interesa, a koja nema takvih ograničavajućih propisa u svojoj organizaciji, čime se građani stavljaju u nejednak položaj u pogledu njihovog prava jednakog pristupa i jednoj i drugoj službi, zbog čega je prema stanovištu Ustavnog suda Federacije BiH i ovaj član u suprotnosti s Ustavom Federacije BiH.

Također, u odnosu na član 73. Zakona o notarima kojim se propisuju pravni poslovi za koje je neophodna notarska obrada isprava, Ustavni sud Federacije BiH ističe da je opće pravilo koje je utvrđeno u jurisprudenciji Europskog suda za ljudska prava to da zakoni moraju biti predvidivi, dostupni i jasni, jer samo takav zakon omogućava građanima da prilagode svoje ponašanje i ostvaruju svoja prava i vrše svoje obaveze sukladno zakonu, a što nije slučaj s tekstom zakonske odredbe koja glasi: "dok ne budu zamijenjene posebnom regulativom o obavezi notarske obrade isprava, koje ih izričito u cjelini ili u dijelovima stavljaju izvan snage". Nadalje, u odnosu na odredbe koje propisuju obaveznu notarsku obradu isprava u svim segmentima koji su pobrojani u predmetnoj odredbi, Ustavni sud je stava da je ista diskriminatorna i na štetu drugih osoba - diplomiranih pravnika s položenim pravosudnim ispitom u skladu sa navedenom Presudom.

Također, Ustavni sud Federacije Bosne i Hercegovine donio je i Presudu broj: U-22/16 od 06.03.2019. godine, kojom je utvrđeno da određene odredbe Zakona o registraciji poslovnih subjekata u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, br. 27/05, 68/05, 43/09 i 63/14), Zakona o stvarnim pravima („Službene novine Federacije BiH“, br. 66/13 i 100/13), Zakona o zemljišnim knjigama Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, br. 58/02, 19/03 i 54/04) i Zakona o nasljeđivanju u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj: 80/14), kojima je propisana obavezna notarska obrada određenih isprava, nisu sukladne Ustavu Federacije BiH, pa je Ustavni sud Federacije BiH donio prijelazno rješenje kojim se daje mogućnost Parlamentu Federacije Bosne i Hercegovine da u roku od najviše šest mjeseci od dana objavljivanja ove presude u „Službenim novinama Federacije BiH“ uskladi odredbe zakona koje su utvrđene kao neustavne sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine, do kada se iste mogu primjenjivati. Navedena odluka objavljena je u „Službenim novinama Federacije BiH“, broj 32/19 od 15.05.2019. godine.

Imajući u vidu naprijed navedeno, kao i činjenicu da je Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine dana 08.12.2022. godine na osnovu odredbi člana 61a. Zakona o parničnom postupku, te odredbe člana 18. Pravilnika o unutrašnjem sudskom poslovanju Federacije Bosne i Hercegovine i Brčko Distrikta, na sjednici Građanskog odjeljenja održanoj dana 08.12.2022. godine, donio Odluku broj: 70 0 Dn 009610 22 Spp kojom se usvaja zahtjev Općinskog suda u Sarajevu za rješavanje spornog pravnog pitanja, pa Građansko odjeljenje Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine izražava sljedeće pravno shvatanje koje glasi: "Potpisi ugovarača na ugovorima o prijenosu prava na nekretninama moraju biti ovjereni bilo od strane notara, bilo od strane suda kao uvjet punovažnosti za upis u zemljišne knjige", Vlada Federacije Bosne i Hercegovine, sukladno članu 183. Poslovnika Zastupničkog doma Parlamenta Federacije BiH

(„Službene novine Federacije BiH“, br. 69/07, 2/08, 26/20 i 13/24) i člana 176. stav (4) Poslovnika o radu Doma naroda Parlamenta Federacije BiH („Službene novine Federacije BiH“, br. 27/03, 21/09 i 24/20) je iz parlamentarne procedure povukla Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o notarima, Prijedlog zakona o izmjenama Zakona o registraciji poslovnih subjekata u Federaciji Bosne i Hercegovine, Prijedlog zakona o izmjenama Zakona o stvarnim pravima, Prijedlog zakona o izmjeni Zakona o zemljišnim knjigama Federacije Bosne i Hercegovine, Prijedlog zakona o izmjenama Zakona o nasljeđivanju u Federaciji Bosne i Hercegovine i Prijedlog zakona o izmjeni Porodičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine, radi dodatnog usuglašavanja.

Kako bi se postigla veća ekspeditivnost notarske službe, pristupilo se izradi novog Zakona o notarskoj službi u Federaciji Bosne i Hercegovine. U postupku izrade novog zakona, održano je više radnih sastanka sa rukovodstvom Notarske komore Federacije Bosne i Hercegovine na kojima je razmatran i u najvećoj mjeri usuglašen tekst novog Zakona o notarskoj službi u Federaciji Bosne i Hercegovine.

III. USKLAĐENOST PROPISA S EVROPSKIM ZAKONODAVSTVOM

Prilikom izrade prednacrt navedenog zakona, Federalno ministarstvo pravde je imalo u vidu Uredbu o Uredu Vlade Federacije BiH za zakonodavstvo i usklađenost s propisima Evropske unije („Službene novine Federacije BiH“, br. 26/20 i 76/20) i Uredbu o postupku usklađivanja zakonodavstva Federacije BiH s pravnom stečevinom Evropske unije („Službene novine Federacije BiH“, broj: 98/16) i u tom smislu je izvršilo analizu evropske pravne stečevine. Nakon detaljne i sveobuhvatne analize, zaključeno je da ne postoje primarni niti sekundarni izvori evropskog prava koji reguliraju predmetnu materiju, već se ostavlja sloboda svakoj od država članica da u skladu sa unutrašnjem uređenju suvereno izvrši prijenos javnih ovlasti u opsegu i na način koji joj najviše odgovara. Također, donosi se novi zakonski okvir a kojim se vrši i implementacija presuda Ustavnog suda Federacije BiH. Imajući u vidu naprijed navedeno, obrađivač navedenog zakona nije u mogućnosti dostaviti tablicu usklađenosti.

IV. OBRAZLOŽENJE PREDLOŽENIH ZAKONSKIH RJEŠENJA

Ovaj Nacrt zakona čine 13 poglavlja kojima se definišu i uređuju notarska služba u Federaciji Bosni i Hercegovine, postupak izbora, razrješenja i prestanka službe notara, imenovanje vršioca dužnosti notara i zamjenika notara, nadležnosti notara, pravila postupka o načinu poslovanja notara, vođenje poslovnih knjiga, način čuvanja isprava i spisa, disciplinska odgovornost notara, nagrada za rad i nadoknada troškova notara, polaganje notarskog ispita i nadzor nad primjenom zakona, inspeksijski nadzor, kao i druga pitanja bitna za obavljanje notarske službe.

U I. poglavlju ovog Nacrta uređene su temeljne odredbe predmeta zakona, službe notara i obavljanje službe notara, dokazna snaga notarskih isprava i strane notarske isprave.

Član 2. Nacrta zakona propisuje da je služba notara javna služba koju obavljaju notari kao samostalni i nezavisni nosioci te službe. Notar vrši poslove notarske obrade, notarsko potvrđivanje privatne isprave – solemnizacija, notarske ovjere i notarske potvrde. Notar je dužan odgovarajućim mjerama osigurati nezavisno i nepristrano obavljanje notarske službe, pridržavajući se zabrane sudjelovanja u pravnim poslovima koji nisu u skladu s ovim zakonom. Notar je dužan svojim ponašanjem, u službi i izvan nje, pokazivati da je dostojan poštovanja i povjerenja koje uživa služba notara i izbjegavati svako ponašanje koje proizvodi utisak kršenja obaveza koje su mu zakonom propisane, naročito utisak o ovisnosti i pristranosti. Notaru nije dopuštena reklama.

Član 3. Nacrta zakona propisuje da notar obavlja službu notara profesionalno i isključivo kao zanimanje tijekom vremena za koje je imenovan, sukladno ovom zakonu i propisima donesenim na temelju ovog zakona. Status notara stiče se i prestaje pod uvjetima i na način određen ovim zakonom.

Član 4. Nacrta zakona propisuje da su notarske isprave: isprave nastale notarskom obradom, notarski potvrđene privatne isprave – solemnizirane isprave i notarske potvrde. Nadalje je propisano da je notar ovlašten vršiti i notarske ovjere. Privatna isprava na kojoj su ovjereni potpisi od strane notara nema snagu javne isprave, ali je podobna za pravni promet i upis u javne registre. Isprave iz stava (1) ovog člana su javne isprave i važe kod svih organa vlasti, pravnih osoba i drugih institucija. Notarski obrađene isprave koje je notar sačinio u granicama svojih ovlaštenja i u propisanoj formi i notarski potvrđene privatne isprave - solemnizirane imaju punu dokaznu snagu javne isprave o izjavama datim pred notarom. Dopušteno je dokazivati da je izjava netačno notarski obrađena, odnosno da su posvjedočene činjenice netačne.

U II. poglavlju ovog Nacrta uređena je organizacija notarske službe i prava i dužnosti notara, zatim sjedište notara, broj i ograničenje za imenovanje notara, notarski dani, uvjeti za obavljanje službe notara, javni natječaj, komisija za izbor notara, sukob interesa, kriterij za izbor, rješenje o izboru, razrješenje o izboru, prestanak službe, vršilac dužnosti, zamjenik notara, postupak postavljenja zamjenika, prava i dužnosti zamjenika, pomoćnik notara, uvjeti za imenovanje pomoćnika, natječaj i postupak izbora pomoćnika notara, poslovi koje obavlja pomoćnik notara, razrješenje pomoćnika i plaća pomoćnika, stručni saradnici, notarski pripravnici, administrativni radnici, prava i obaveze zaposlenih u uredu notara, mjesto obavljanja službe notara, radno vrijeme, postupak odbijanja obavljanja službene radnje, obaveza čuvanja službene tajne, odgovornost za štetu, osiguranje od odgovornosti, pečat notara i službeni potpis notara.

Član 6. Nacrta zakona propisuje da na prijedlog kantonalnog ministra nadležnog za poslove pravosuđa i uprave, uz prethodno obavljene konzultacije s Notarskom komorom Federacije Bosne i Hercegovine, vlada kantona određuje broj potrebnih notara za područje kantona, kao i njihovo službeno sjedište, također se propisuje što je službeno sjedište notara, te da u svakom službenom sjedištu mora biti imenovan najmanje jedan notar. Nadalje, propisuju se kriteriji na temelju kojih se utvrđuje potreban broj notara u određenom službenom sjedištu su: broj stanovnika, intenzitet gospodarskog poslovanja, kao i godišnji broj poslova koje notari obavljaju na tom području. Značajna novina u

odnosu na važeći zakon jeste odredba kojom se propisuje da je kantonalno ministarstvo dužno svake četiri godine preispitati broj notara na određenom službenom području prema kriterijima utvrđenim u stavu (4) ovog člana i, ako postoji potreba, predložiti vladi kantona povećanje broja notara na određenom području o čemu je dužan obavijestiti Federalno ministarstvo, koje će opet, ukoliko kantonalno ministarstvo ne postupi tako, na temelju utvrđenih kriterija iz člana 6. stav (4) ovog člana predložiti vladi kantona povećanje broja notara na određenom području. Vlada kantona je dužna u roku od 30 dana razmotriti prijedlog iz stava (7) ovog člana i o svojoj odluci obavijestiti Federalno ministarstvo.

Prethodna odredba iz važećeg Zakona o notarima kojom je bio propisan broj notara proglašena je neustavnom u smislu određivanja potrebnog broja notara na određenom području i formulacijom ovog člana osigurava se da vlada kantona prema propisanim kriterijima, a u saradnji s Notarskom komorom i federalnim ministrom pravde, odredi broj notara na području određenog kantona, a koji broj u konačnici može biti izmijenjen u skladu sa potrebama područja. Kao važna novina u odnosu na važeći zakon jeste utvrđivanje obaveze kantonalnom ministarstvu da nakon određenog razdoblja vrši preispitivanje broja notara, što je bitno zbog dosadašnjih iskustava prema kojima u pojedinim kantonima nije čak ni bilo izbora novih notara, a potrebe građana su ukazivale da je nužno povećati i broj koji je utvrđen odlukom vlade.

Također, važna novina u predloženom tekstu jest odredba kojom se propisuje da na području istog službenog sjedišta za notara ne može biti imenovana osoba koja je bračni ili vanbračni partner, predak ili potomak notara koji aktivno vrši službu, a za zamjenika određenog notara ne može biti imenovan njegov bračni ili vanbračni partner, predak ili potomak. Dosadašnji pokazatelji jasno ukazuju na činjenicu da su zbog nedostataka u važećem zakonskom okviru, imenovani notari koji su bračni ili vanbračni partner, predak ili potomak notara, koji aktivno vrši službu kao i zamjenike notara koji su bračni ili vanbračni partner, predak ili potomak notara kao nositelju javnih ovlasti.

Slična situacija je i sa izborom pomoćnika notara i zamjenika notara jer su u većini slučajeva za pomoćnike notara, u natječajnim procedurama birani potomci notara, koji su opet od strane kantonalnih organa za upravu postavljeni za zamjenike notara.

Član 8. Nacrta zakona propisuje da za notara ne može biti imenovan ko je osuđen za počinjenje kaznenog djela izuzev kaznenih djela protiv sigurnosti javnog prometa koja su počinjena iz nehata.

Član 10. Nacrta zakona propisuje da provođenje postupka za izbor notara provodi komisija koju rješenjem imenuje ministar kantonalnog ministarstva koje se sastoji od tri člana, jednog člana predlaže federalni ministar pravde, jednog člana predlaže predsjednik kantonalnog suda nadležnog za područje u kojem se vrši izbor notara iz reda sudaca koji rade na građanskom referatu i jednog člana predlaže kantonalni ministar. Također, ovim zakonskim rješenjem predviđaju se kriteriji za izbor notara tako što se uvodi pismeno testiranje iz člana 13. stav (1) tačka b.

Također, propisano je da služba notara prestaje ako notar bude osuđen zbog počinjenja kaznenog djela izuzev kaznenih djela protiv sigurnosti javnog prometa koja su počinjena iz nehata.

Član 21. Nacrta zakona propisuje da za zamjenika notara može biti postavljen isključivo drugi notar, dok je članom 32. stav (2) propisano da notarski pomoćnik ne smije osobno potpisivati notarske isprave ili zabilježbe o ovjeri, izuzev zabilježbi o ovjeri rukopisa i prijepisa, sa napomenom da potvrdu o ovjeri potpisuje za notara kod kojega radi.

Član 35. stav (2) Nacrta zakona propisuje da stručni saradnik može raditi poslove ovjere prijepisa i rukopisa, sa napomenom da potvrdu o ovjeri potpisuje za notara kod kojega radi, ukoliko u notarskom uredu nema zaposlenih pomoćnika notara.

U III. poglavlju ovog Nacrta uređene su nadležnosti notara, poslovi notara, notarska obrada ispave, ovjera i potvrda i nalog suda ili drugog nadležnog organa.

Član 52. Nacrta zakona propisuje se da je notar nadležan poduzimati notarsku obradu isprava, notarsko potvrđivanje privatne isprave – solemnizacija, izdavati potvrde, kao i ovjeravati potpise, prijepise i rukopise, te obavljati i druge poslove koji su mu zakonom dopušteni.

U IV. poglavlju ovog Nacrta propisana je notarska obrada isprava, notarsko potvrđivanje privatne isprave – solemnizacija i notarska potvrda, pravni poslovi za koje je obavezna notarska obrada isprava, notarsko potvrđivanje privatne isprave – solemnizacija i ovjera potpisa na privatnoj ispravi, ovlaštenja notara i upis u javne evidencije.

Član 56. Nacrta zakona propisuje pravne poslove koji za svoju pravnu valjanost zahtijevaju notarsku obradu isprava, odnose se na raspolaganje imovinom malodobnih i poslovno nesposobnih osoba, pravne poslove iz čl. 72., 73. i 74. ovog zakona u kojima sudjeluje nepismena stranka, kao i gluha, nijema, slijepa ili gluhonijema stranka te stranka koja ne zna jedan od službenih jezika u Bosni i Hercegovini i pravne poslove kojima se obećava neka činidba kao dar s tim što se nedostatak notarske forme, u ovom slučaju, nadomješta izvršenjem obećane činidbe, ugovor o doživotnom izdržavanju, ugovor o ustupanju i raspodjeli imovine za života i ugovor o odricanju od nasljeđa koje nije otvoreno. Ukoliko navedeni pravni poslovi nisu sačinjeni u formi notarski obrađene isprave, isti su ništavi i ne proizvode pravna dejstva. Također, ostavljena je mogućnost da stranke imaju pravo zahtijevati notarsku obradu isprava i za druge pravne poslove, koji nisu navedeni u stavu (1) ovog člana.

Dakle, imajući u vidu da je član 73. Zakona o notarima proglašen neustavnim s obrazloženjem da je ista diskriminatorska u kontekstu da obradu akata iz pravnih poslova sadržanih u ovoj odredbi mogu vršiti samo notari, a ne i same stranke kao i druge osobe iz pravne struke, ova odredba je sužena u kontekstu nadležnosti notara za obaveznu obradu akata u pojedinim pravnim poslovima, na način da se propisuje obavezno obraćanje notarima samo u slučaju kada se radi o raspolaganju imovinom malodobnih i poslovno nesposobnih osoba, kada imamo pravne poslove iz čl. 72., 73. i 74. ovog zakona

u kojima sudjeluje nepismena stranka, kao i gluha, nijema, slijepa ili gluhonijema stranka te stranka koja ne zna jedan od službenih jezika u Bosni i Hercegovini.

Dakle, obaveznoj notarskoj obradi podliježu samo pravni poslovi u kojima se zahtijeva visok stupanj pravne sigurnosti i zaštite prava građana jer se radi o ranjivim kategorijama (malodobnih i poslovno nesposobnih osoba, nepismena stranka, kao i gluha, nijema, slijepa ili gluhonijema stranka te stranka koja ne zna jedan od službenih jezika u Bosni i Hercegovini) kada notar kao nositelj javnih ovlasti u preliminarnoj proceduri zaključivanja ovih poslova sačinjava javnu ispravu.

Također, stranke mogu zahtijevati notarsku obradu isprava u bilo kojem slučaju, ali minimum pravne sigurnosti koji zakon propisuje odnosi se na prethodno navedene pravne poslove.

Ostali pravni poslovi na zahtjev stranke podliježu postupku potvrđivanja privatne isprave, to jest postupku „solemnizacije“, koju trebaju vršiti notari sukladno predloženim odredbama člana 57. Postupkom solemnizacije osigurava se minimum pravne sigurnosti obzirom da pravni posao koji se zaključuje u obliku privatne isprave solemnizacijom dobiva formu javne isprave, jer notar kao nositelj javnih ovlasti provjerava sve formalne i materijalne pretpostavke za punovažnost tog pravnog posla, a privatna isprava putem koje se pravni posao realizira dobiva snagu javne isprave.

Član 57. Nacrta zakona propisuje novi institut kojim se na zahtjev stranke uvodi postupak notarskog potvrđivanja privatne isprave – solemnizacija i ovjera potpisa na privatnoj ispravi za koje više nije obavezna notarska obrada, ali je neophodno da se zadrži određeni stupanj pravne sigurnosti zbog vrste pravnih poslova. Obavezna solemnizacija propisuje se za pravne poslove koji zahtijevaju upis u javne registre izuzev poslova iz člana 56. ovog zakona, kao i da takvu ispravu u smislu člana 57. st. (4) i (5) može osim odvjetnika sačiniti za fizičke osobe, ako ima položen pravosudni ispit, bračni, odnosno vanbračni partner stranke ili srodnik stranke po krvi po pravoj liniji do bilo kojeg stepena, u pobočnoj do drugog stepena zaključno, odnosno srodnik po tzbini zaključno do drugog stepena o čemu su stranke dužne notaru predočiti dokaz.

Dakle, u kontekstu provođenja Presude Ustavnog suda Federacije BiH, strankama koje zaključuju navedene pravne poslove ili su sudionici istih, ostavljena je mogućnost da samostalno sačine ispravu ili da sačinjavanje iste povjere nekoj drugoj osobi u skladu sa članom 57. st. (4) i (5). Ovakvim zakonskim rješenjem ostavljena je mogućnost izbora za stranke iz čega proizlazi da notar ne zadržava ekskluzivno pravo kada su u pitanju navedeni pravni poslovi. Naime, uloga notara u predmetnim poslovima je jasno definirana i ne predstavlja ograničavajući faktor u slobodnom izboru građana.

U kontekstu značaja da predmetni pravni poslovi budu svrstani u razinu za koju se zahtijeva poseban mehanizam provjere, treba naglasiti da je taj mehanizam rezultat potrebe olakšanja rada pravosudnim tijelima, gdje se kroz sustav preventivnog pravosuđa osigurava ušteda vremena i materijalnih sredstava. Proces solemnizacije u finansijskom smislu će biti povoljniji za stranke.

U V. poglavlju ovog Nacrta uređena su pravila postupka o načinu poslovanja notara, sadržaj izvornika notarski obrađene isprave, način pisanja izvornika, potpis i pečat, izmjene i dopune i ispravke greške, precrtavanje riječi, postupak notarske obrade isprave, obaveza upozoravanja i pouke, utvrđivanje identiteta, pozivanje svjedoka, svojstvo svjedoka, osobe koje ne mogu biti svjedoci, prisustvo svjedoka, postupak kada je stranka gluha, nijema ili gluhonijema a pismena, postupak kada je stranka gluha, nijema, slijepa ili gluhonijema a nepismena, tumač, izvršna isprava i pobijanje izvršenja.

U VI. poglavlju ovog Nacrta uređen je postupak potvrđivanja privatne isprave – solemnizacije, klauzula o solemnizaciji, sadržina klauzule o solemnizaciji, stavljanje klauzule o solemnizaciji, potvrđivanje privatne isprave – solemnizacije, ispitivanje uvjeta za poduzimanje pravnog posla, potvrde i ovjere, ovjere prijepisa, ovjera izvoda iz trgovačkih ili poslovnih knjiga, ovjere potpisa, potvrda o vremenu predočavanja pismena, potvrda o životu neke osobe, potvrda o ovlaštenju za zastupanje, potvrde o drugim činjenicama iz registra, potvrđivanje zaključka organa pravne osobe, potvrda drugih činjenica, postupak sačinjavanja, potvrđivanja privatne isprave – solemniziranja isprave i izdavanje notarskih isprava, propisi o sudskom postupku, čuvanje i izdavanje izvornika isprave, otpravak izvornika, izdavanje otpravka izvornika, otpravak izvornika u svrhu izvršenja, sadržina otpravka izvornika u svrhu izvršenja, prijepisi izvornika, otpravak ili prijepis izvornika izjave posljednje volje, elektronski pravni promet i elektronski dokumenti, postupak pravne zaštite, čuvanje i predaja isprava, čuvanje gotovog novca i vrijednostih papira, odvojeno čuvanje i predaja novca i vrijednostih papira i obaveza vraćanja preuzete vrijednosti.

Članom 77. Nacrta zakona uvodi se novi institut „Postupak potvrđivanja privatne isprave – solemnizacija“ i propisuje se način na koji se vrši postupak, odnosno stavljanje klauzule o solemnizaciji, koja je uvjet da bi isprava imala snagu javne isprave. Klauzulom o solemnizaciji notar potvrđuje da je strankama u njegovom prisustvu pročitana isprava, da su one izjavile da ta isprava u svemu i potpuno odgovara njihovoj volji i da su je svojeručno potpisale.

Članom 78. propisuje se sadržaj klauzule o solemnizaciji, a član 79. sastavljanje klauzule o solemnizaciji.

Članom 80. propisuje se potvrđivanje privatne isprave – solemnizacije, te razlozi zbog kojih notar neće potvrditi ispravu, odnosno da ista neće biti potvrđena u kojoj su pojedina mjesta ispravljena, preinačena, brisana, precrtana, umetnuta ili dodana, odnosno koja je pocijepana, oštećena ili sumnjiva po svom vanjskom obliku.

U članu 81. propisuje se obavezno ispitivanje uvjeta za poduzimanje pravnog posla, kada, notar ispituje imaju li stranke pravnu i poslovnu sposobnost koja se traži za poduzimanje tog posla i da li su ovlaštene da poduzmu pravni posao, te ukoliko utvrdi da nisu ispunjeni propisani uvjeti, notar je obavezan rješenjem odbiti potvrditi ispravu – solemnizaciju isprave.

Članom 101. Nacrta zakona uvodi se nova mogućnost suvremenog i bržeg načina u odnosu na važeći zakon, kojom se propisuje elektronski pravni promet i elektronski dokumenti, na način da notarske potvrde i ovjere u smislu člana 82. ovog zakona, prijepisi notarskih isprava, zahtjevi (prijave), ostale izjave kao i dokazi o drugim preduvjetima za upis u javne registre mogu se sačinjavati kao elektronski dokumenti sukladno Zakonu o elektronskom dokumentu („Službene novine Federacije BiH“, broj: 55/13), kao i zakonu kojim se uređuje elektronski potpis.

U VII. poglavlju ovog Nacrta definirane su odredbe koje se odnose na poslovne knjige notara i čuvanje isprava i spisa, obaveza čuvanja, obaveza predaje kao i predaja i čuvanje arhive u slučaju smrti notara.

Članom 107. Nacrta zakona propisano je koje poslovne knjige vodi notar a u koje spadaju opći poslovni upisnik u koji se upisuju svi notarski izvornici, potvrđenje privatnih isprava - solemnizacija, notarske potvrde i notarske ovjere, imenik osoba koja su pred notarom predala neko raspolaganje za slučaj smrti s oznakom broja spisa,depozitnu knjigu o preuzetom i izdatom tuđem novcu, vrijednosnim papirima i dragocjenostima, u koju se, pored tačne oznake preuzetog depozita treba unijeti ime i adresa deponenta te onoga kome se predmet treba predati, upisnik poslova koje je sud ili neko drugo tijelo vlasti povjerio notar, sa abecednim imenikom, zajednički abecedni imenik stranaka za njegove upisnike, te za depozitnu knjigu. Forma, sadržaj, obrasci i način vođenja poslovnih knjiga iz stava (1) ovog člana propisuju se uputstvom o vođenju poslovnih knjiga i načinu formiranja i arhiviranja spisa koje donosi Notarska komora.

U VIII. poglavlju ovog Nacrta definirana je disciplinska odgovornost notara, povrede službene dužnosti, disciplinske kazne, disciplinski postupak, izvršenje disciplinskih kazni, pravne posljedice, privremeno udaljenje notara iz službe, posljedice privremenog udaljavanja iz službe, zastarjelost, apsolutna zastarjelost, izvršenje disciplinske kazne, evidencija o izrečenim disciplinskim kaznama, propis za sprovođenje disciplinskog postupka i disciplinska odgovornost osoba zaposlenih kod notara.

Članom 111. Nacrta zakona propisano je da notar disciplinski odgovara za povrede službene dužnosti utvrđene ovim zakonom, da odgovornost za kazneno djelo i prekršaj ne isključuje disciplinsku odgovornost notara, ako vrsta povrede predstavlja i povredu službene dužnosti notara.

Članom 112. Nacrta zakona propisane su povrede službenih dužnosti notara. Ova odredba je znatno proširena novim oblicima povreda službene dužnosti koje su u praksi nastale, ali zakonski nisu bile propisne. Također, povrede su podijeljene na lakše i teže povrede.

Članom 113. Nacrta zakona propisane su disciplinske kazne za povrede službenih dužnosti. Naime, u odnosu na važeći zakonski tekst, povrede službenih dužnosti su

podjeljene na lakše i teže, pa su i sankcije za takve povrede izmijenjene i propisuju se srazmjerno težini povrede.

Članom 114. Nacrta propisan je disciplinski postupak. Ova odredba je u potpunosti izmijenjena iz razloga što je u dosadašnjoj praksi dala veoma loše efekte. U većini slučajeva nadležna kantonalna organa za upravu i kada imaju saznanja o određenim povredama službenih dužnosti notara nisu pokretali disciplinske postupke iz različitih razloga, a postupci koji su pokretani i vođeni od strane Notarske komore, također su bili neefektivni. Iz navedenog razloga predloženo je da zahtjev za pokretanje disciplinskog postupka podnosi disciplinski tužitelj, kao stručna osoba kojoj je to obaveza, a ne neodređena osoba iz kantonalnog organa za upravu. Naime, disciplinskog tužitelja imenuje federalni ministar pravde iz reda državnih službenika Federalnog ministarstva ili kantonalnog organa za upravu koji ima položen pravosudni ispit. Precizirana je struktura zahtjeva, a zatim je predloženo da sastav disciplinske komisije koje imenuje Notarska komora bude drugačiji jer najmanje jedan član i jedan zamjenik člana moraju biti iz reda pravnih stručnjaka izvan notarske službe. Također, po žalbama na rješenja prvostepene disciplinske komisije odlučuje Federalno ministarstvo pravde čime se osigurava dvostupno postupanje izvan Notarske komore, a ne u okviru Komore kako je to trenutno propisano. Po prijemu žalbe, federalni ministar pravde imenuje drugostepenu disciplinsku komisiju u sastavu od tri člana, pri čemu je jedan član državni službenik Federalnog ministarstva s položenim pravosudnim ispitom, jedan član notar kojeg predlaže Upravni odbor Notarske komore i jedan član iz reda pravnih stručnjaka izvan notarske službe i Federalnog ministarstva. Disciplinski tužitelj iz stava (3) ovog člana i članovi komisije iz st. (5) i (8) ovog člana imenuju se posebno za svaki postupak, radi osiguranja nezavisnosti i nepristranosti u radu.

Članom 115. Nacrta zakona propisuje se način izvršenja disciplinskih kazni. Ovim članom propisana je obaveza Notarske komore da obavijesti Federalno pravobraniteljstvo ukoliko notar ne izvrši konačno rješenje o izricanju novčane kazne, koja je sada prihod proračuna Federacije. Razlog za ovakvo rješenje jest činjenica da su u dosadašnjoj praksi postojali mnogi problemi vezani za izvršenje kazne, a obzirom da je notar nositelj javnih ovlasti jasno je da iznos novčane kazne treba biti prihod proračuna FBiH.

Članom 117. Nacrta zakona se propisuje privremeno udaljenje notara iz službe. Ovom odredbom jasno se propisuju obligatorni i diskrecijski razlozi za udaljenje notara iz službe na određeno razdoblje, a zatim i nadležno tijelo za donošenje rješenja.

Članom 118. Nacrta zakona se propisuju posljedice privremenog udaljavanja notara iz službe kao i obaveza donositelju rješenja da rješenjem o udaljenju iz službe po osnovu člana 117. ovog zakona, mora se odlučiti o čuvanju spisa, poslovnih knjiga, pečata i štambilja za vrijeme dok traje privremeno udaljenje iz službe.

Članom 119. Nacrta zakona se propisuje zastarjelost na način da pokretanje disciplinskog postupka za lakše povrede službene dužnosti zastarijeva u roku od godinu dana od dana saznanja za učinjenu povredu, a najkasnije u roku od tri godine od dana kada je povreda učinjena. Pokretanje disciplinskog postupka za teže povrede službene dužnosti

zastarijeva u roku od tri godine od dana saznanja za učinjenu povredu, a najkasnije u roku od pet godina od dana kada je povreda učinjena. Dan saznanja u smislu st. (1) i (2) ovog člana je dan kada je kantonalno ministarstvo ili Federalno ministarstvo saznalo za povredu i učinitelja, neposredno ili na temelju prijave. Zastarjelost izvršenja disciplinske kazne nastupa kada proteknu dvije godine od dana pravosnažnosti rješenja kojim je disciplinska kazna izrečena.

Članom 120. Nacrta zakona se propisuje apsolutna zastara za pokretanje i vođenje disciplinskog postupka koja se prekida svakom procesnom radnjom disciplinskog tužitelja i disciplinskih povjerenstava. Svakim prekidom zastarjelost počinje iznova teći, ali bez obzira na prekide, zastarjelost u svakom slučaju nastupa kad protekne dva puta onoliko vremena koliko je zakonom propisana zastara za zastarjelost za pokretanje i vođenje disciplinskog postupka. Također, definira se i zastarjelost izvršenja disciplinske kazne koja se prekida svakom radnjom koja se poduzima radi izvršenja disciplinske kazne. Zastarjelost izvršenja disciplinske kazne u svakom slučaju nastupa kada protekne dvostruko vrijeme iz člana 119. stav (5) ovog zakona, ali ona ne može nastupiti ako je izvršenje u tijeku.

Članom 121. Nacrta zakona propisano je izvršenje disciplinske kazne na način da se izvršenje disciplinske kazne pismenog ukora provodi objavljivanjem rješenja na internet stranici Notarske komore. Izrečene kazne izvršavaju se u roku od 15 dana od dana dostavljanja konačnog rješenja. Zatim da o uplati izrečene novčane kazne notar dostavlja dokaz Notarskoj komori i Federalnom ministarstvu u roku od pet dana od dana uplate. Također, kaznu oduzimanje prava na obavljanje službe notara izvršava kantonalni ministar, u skladu s odredbama ovog zakona i propisa kojim se uređuje način postupanja sa pečatima, štambiljima, novcem i papirima i postupku izdavanja otpravaka, odnosno prijepisa izvornika i drugih izvoda iz notarskih akata u slučaju prestanka vršenja službe notara.

Članom 122. Nacrta zakona propisuje se evidencija o izrečenim disciplinskim kaznama. Federalno ministarstvo i Notarska komora vode evidenciju o pokrenutim disciplinskim postupcima, o izrečenim disciplinskim kaznama i o rješenjima o privremenom udaljenju notara iz službe, broju i datumu disciplinskih rješenja, izvršenju rješenja, prestanku izrečene kazne i o drugim podacima značajnim za evidenciju u vezi sa vođenjem i ishodom disciplinskih postupaka. Konačno rješenje kojim je izrečena disciplinska kazna Notarska komora trajno čuva u personalnom dosijeu notara protiv koga je izrečena. Disciplinska kazna pismeni ukor briše se iz Imenika notara po isteku jedne godine, a novčana kazna po isteku tri godine od dana izvršenja rješenja.

U IX. poglavlju ovog Nacrta propisana su pitanja nagrade za rad i nadoknada troškova notara, dospelost nagrade i nadoknade troškova i slodarnu odgovornost.

Članom 125. Nacrta zakona propisano je da Tarifu o nagradama i naknadama notara donosi federalni ministar pravde uz pribavljeno mišljenje Notarske komore. Ovom odredbom više ne postoji obaveza dostavljanja prijedloga Tarife od strane notarske komore, a što je imalo ograničavajući karakter u odnosu na nadležno ministarstvo.

Notarska služba je javna služba i donošenje Tarife treba da bude u isključivoj nadležnosti organa javne vlasti.

U X. poglavlju ovog Nacrta sadržane su odredbe koje se odnose na notarski ispit, uvjeti za polaganje notarskog ispita, naknada za polaganje notarskog ispita koja se utvrđuje odlukom federalnog ministra, forma notarskog ispita, komisije za polaganje notarskog ispita, plan i termin polaganja, obavještenja, postupak na pismenom dijelu, ocjenjivanje pismenih i usmjerenih uspjeha na ispitu i zaključna ocjena, zapisnik ispita, uvjerenje, evidencija o ispitima, pripremni seminar, pravilnik i program polaganja.

Također, propisani su uvjeti za polaganje notarskog ispita, odnosno da ispit može polagati osoba koja nakon položenog pravosudnog ispita ima radno iskustvo u struci od najmanje tri godine, kao i ocjenjivanje pismenih radnji i uspjeha na usmenom dijelu ispita te zaključna ocjena, u skladu sa Presudom Ustavnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj U-15/10 od 02.12.2015. godine kojom je utvrđeno da član 6. stav (1), u dijelu koji glasi: "kao i osoba koja ispunjava pretpostavke iz stava 2. ovog člana" i stav 2. istoga člana, Zakona o notarima („Službene novine Federacije BiH“, broj: 45/02), nisu u skladu s Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine.

U XI. poglavlju ovog Nacrta definirane su odredbe koje se odnose na Notarsku komoru, zadaci i organizacija Notarske komore, mandat organa, troškovi upisa u imenik, finansiranje Notarske komore, ovlasti Notarske komore, pravni lijek protiv odluka Notarske komore i izvješće o radu.

U XII. poglavlju ovog Nacrta definirane su odredbe koje se odnose na inspeksijski nadzor, način obavljanja inspeksijskog nadzora i nadzor nad radom Notarske komore.

Članom 150. Nacrta zakona propisano je uvođenje inspeksijskog nadzora nad provođenjem Zakona i propisa donesenih na temelju ovog zakona kao i da nadzor nad radom notara vrši Federalno ministarstvo pravde putem ovlaštenih državnih službenika – inspektora koji imaju posebna ovlaštenja i odgovornosti u skladu sa Zakonom o organizaciji organa uprave u Federaciji BiH („Službene novine Federacije BiH“, broj: 35/05), način vršenja nadzora bez prethodne najave kao i obavezu vršenja nadzora rada notara najmanje jednom u tri godine, kao i obavezu Notarske komore da do kraja mjeseca juna svake godine podnese izvješće Federalnom ministarstvu prade o radu Notarske komore za prethodnu godinu, koje sadrži opću ocjenu o radu notara, podatke o organiziranim seminarima, okončanim ili započetnim disciplinskim postupcima protiv notara te druge podatke koji su od značaja za rad Notarske komore.

U XIII. poglavlju su prijelazne i završne odredbe ovog zakonskog Nacrta, obaveze Federalnog ministarstva u prijelaznom periodu, obaveze Notarske komore u prijelaznom periodu, obaveze vlada kantona, postupak do donošenja podzakonskih akata, radno pravni status pomoćnika notara, prestanak važenja Zakona o notarima („Službene novine Federacije BiH“, broj: 45/02) stupanjem na snagu ovog zakona, kao i kada stupa na snagu ovaj zakon i u kojem roku.

VI. FINANSIJSKA SREDSTVA

Za provođenje ovog zakona nije potrebno osigurati dodatna sredstva u Budžetu Federacije Bosne i Hercegovine.

OBRAZAC ZA PROVOĐENJE SKRAĆENE PROCJENE UTJECAJA PROPISA

Naziv aktivnosti	Izrada Prednacrt zakona o notarskoj službi Federacije Bosne i Hercegovine
Naziv prednacrt/nacrt zakona	Prednacrt zakona o notarskoj službi Federacije Bosne i Hercegovine
Datum	29.01.2024.
Obradivač	Federalno ministarstvo pravde
I - Usklađenost prednacrt/nacrt zakona sa strateškim dokumentima i Programom rada Vlade Federacije i Parlamenta Federacije	
Je li prednacrt/nacrt zakona sukladan strateškim dokumentima i programu rada Vlade Federacije i Parlamenta Federacije? Odgovor: NE	
Je li prednacrt/nacrt zakona povezan za druge važeće propise ili ima učinak na druge važeće propise? Ako DA, navedite koje: DA Na postupke iz člana 150. predmetnog Zakona shodno se primjenjuju odredbe Zakonom o organizaciji organa uprave u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj: 35/05), ako Zakonom nije drugačije određeno. Do donošenja podzakonskih akata predviđenih ovim zakonom, primjenjuju se propisi doneseni na temelju Zakona o notarima ("Službene novine Federacije BiH", broj: 45/02), ako nisu u suprotnosti sa ovim zakonom. Stupanjem na snagu ovoga zakona prestaje da važi Zakon o notarima ("Službene novine Federacije BiH", broj: 45/02).	
II - Ocjena trenutnog stanja i ciljevi koji se žele postići prednacrtom/nacrtom zakona	
1) Koji je osnovni problem? Zašto postojeće stanje nije zadovoljavajuće? Odgovor: Ustavni sud Federacije Bosne i Hercegovine donio je presudu, broj: U-15/10 od 02.12.2015. godine, kojom je utvrđeno da članak 6. stavak (1), u dijelu koji glasi: "Kao i osoba koja ispunjava pretpostavke iz stavka (2) ovoga članka" i stavak (2) istoga članka, te članci 27. i 73. Zakona o notarima („Službene novine Federacije BiH“, broj: 45/02) nisu u suglasnosti s Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine. Naime, u obrazloženju navedene presude između ostalog Ustavni sud Federacije BiH ističe da se u članku 6. stavak (1), u dijelu koji glasi: "Kao i osoba koja ispunjava pretpostavke iz stavka (2) ovoga članka" i stavku (2) istog članka, koji glasi: "Nakon isteka prijelaznog razdoblja iz stavka 1. ovoga članka, polaganju notarskog ispita može pristupiti samo osoba, koja je najmanje tri godine provela na radu kao notarski pomoćnik u smislu članka 42. stavak 1. ovoga zakona.", propisuju uvjeti za polaganje notarskog ispita, koje mogu ispuniti samo određene kategorije osoba, točnije notarski pomoćnici, a ne i osobe koje ispunjavaju opće uvjete za obavljanje službe notara kako je to propisano člankom 26. točke 1. do 6. osporenog Zakona, na koji način se suprotno Ustavu Federacije BiH, međunarodnim ugovorima i drugim međunarodnim sporazumima, koji imaju snagu ustavnih odredaba, vrši nejednakost pred zakonom i diskriminacija unutar Federacije BiH svih drugih osoba, da bez diskriminacije po bilo kojem temelju i pod jednakim uvjetima mogu obavljati službe	

notara, odnosno da uživaju osnovne slobode. Naime, ograničavajući pristup polaganju notarskog ispita uvjetima sadržanim u članku 6. stavak (1) u osporenom dijelu i stavak (2), prema stanovištu Ustavnog suda Federacije BiH predstavlja izravnu diskriminaciju osoba unutar Federacije BiH i ista je u suprotnosti sa zagwarantiranim pravom na jednakost pred zakonom i u kontekstu jednakog pristupa javnoj službi.

U pogledu članka 27. Ustavni sud Federacije BiH je stajališta da utvrđivanje broja notara u županiji u uvjetima tržišnog privređivanja ne promovira konkurenciju, kvalitet rada i cijenu pružanja usluga, te da radu notara kao institucije koja predstavlja javnu službu i ima nadležnosti propisane zakonom treba da je cilj građanin, koji pod najpovoljnijim uvjetima i u najkraćim rokovima može da ostvaruje svoja prava, što se ne može zaključiti prema sadašnjim rješenjima. Osim toga, kako smatra Ustavni sud Federacije na izravan način vrši se diskriminacija prema odvjetništvu, koja je neovisna profesionalna djelatnost koja se organizira i funkcionira sukladno Zakonu o odvjetništvu Federacije BiH. Propisivanjem jednog notarskog mjesta na 20 000 stanovnika, odnosno, da dvije ili tri općine koje imaju manji broj stanovnika od broja utvrđenog u stavku 4. ovoga članka mogu imati jednog notara, u neravnopravan, odnosno diskriminirajući položaj stavljaju se odvjetnička u odnosu na notarsku djelatnost, koja prema zakonu također ima zadatak osiguravanja pružanja stručne pravne pomoći fizičkim i pravnim osobama u ostvarivanju i zaštiti njihovih prava, obveza i pravnih interesa, a koja nema takvih ograničavajućih propisa u svojoj organizaciji, čime se građani stavljaju u nejednak položaj u pogledu njihovog prava jednakog pristupa i jednoj i drugoj službi, zbog čega je prema stanovištu Ustavnog suda Federacije BiH i ovaj članak u suprotnosti s Ustavom Federacije BiH.

Također, u odnosu na članak 73. Zakona o notarima kojim se propisuju pravni poslovi za koje je neophodna notarska obrada isprava, Ustavni sud Federacije BiH ističe da je opće pravilo koje je utvrđeno u jurisprudenciji Europskog suda za ljudska prava to da zakoni moraju biti predvidivi, dostupni i jasni, jer samo takav zakon omogućava građanima da prilagode svoje ponašanje i ostvaruju svoja prava i vrše svoje obveze sukladno zakonu, a što nije slučaj s tekstom zakonske odredbe koja glasi: "dok ne budu zamijenjene posebnom regulativom o obvezi notarske obrade isprava, koje ih izričito u cjelini ili u dijelovima stavljaju izvan snage". Nadalje, u odnosu na odredbe koje propisuju obveznu notarsku obradu isprava u svim segmentima koji su pobrojani u predmetnoj odredbi, Ustavni sud je stava da je ista diskriminatorna i na štetu drugih osoba - diplomiranih pravnika s položenim pravosudnim ispitom u skladu sa navedenom Presudom.

Također, Ustavni sud Federacije Bosne i Hercegovine donio je i Presudu broj: U-22/16 od 06.03.2019. godine, kojom je utvrđeno da određene odredbe Zakona o registraciji poslovnih subjekata u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, br. 27/05, 68/05, 43/09 i 63/14), Zakona o stvarnim pravima („Službene novine Federacije BiH“, br. 66/13 i 100/13), Zakona o zemljišnim knjigama Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, br. 58/02, 19/03 i 54/04) i Zakona o nasljeđivanju u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj: 80/14), kojima je propisana obvezna notarska obrada određenih isprava, nisu sukladne Ustavu Federacije BiH, pa je Ustavni sud Federacije BiH donio prijelazno rješenje kojim se daje mogućnost Parlamentu Federacije Bosne i Hercegovine da u roku od najviše šest mjeseci od dana objavljivanja ove presude u „Službenim novinama Federacije BiH“ uskladi odredbe zakona koje su utvrđene kao neustavne sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine, do kada se iste mogu primjenjivati. Navedena odluka objavljena je u „Službenim novinama Federacije BiH“, broj 32/19 od 15.05.2019. godine.

Kako bi se postigla veća ekspeditivnost notarske službe, pristupilo se izradi novog Zakona o notarskoj službi Federacije Bosne i Hercegovine. U postupku izrade novog zakona, održano je više radnih sastanaka sa rukovodstvom Notarske komore Federacije Bosne i Hercegovine na kojima je razmatran i u najvećoj mjeri usuglašen tekst novog Zakona o notarskoj službi Federacije Bosne i Hercegovine.

2) Koji cilj se želi postići? U kojoj mjeri se očekuje da će prednacrt/nacrt zakona riješiti definirani problem i u kojem razdoblju?

Odgovor: Cilj koji se predloženom izradom novog Zakona o notarskoj službi Federacije Bosne i Hercegovine nastoji postići jeste provođenje presuda Ustavnog suda Federacije BiH (U-15/10 od 02.12.2015. godine i U-22/16 od 06.03.2019. godine), te je ocjena Ustavnog suda Federacije BiH da odredba „obvezna notarska obrada isprava“ ima diskriminatorni karakter jer daje isključivo pravo notarima na obradu isprava te se predloženim Zakonom napušta sistem obavezne notarske obrade. Strankama se daje mogućnost izbora između notarske obrade ili notarskog potvrđivanja privatne isprave

- solemnizacija ili ovjera potpisa na privatnoj ispravi, u skladu sa čl. 56. i 57. Zakona o notarskoj službi Federacije Bosne i Hercegovine.

- 3) Navedite sve subjekte (ministarstva, uprave, upravne organizacije, organizacije civilnog društva, itd.) koji će izravno primjenjivati i na koje se izravno odnosi prednacrt/nacrt zakona.

Odgovor: Notari u Federaciji Bosne i Hercegovine, Federalno ministarstvo putem ovlaštenih državnih službenika – inspektora, Kantonalna ministarstva pravosuđa i uprave, Notarska komora Federacije Bosne i Hercegovine..

III - Proces konzultacija

- 1) Navedite sve subjekte s kojima ste se konzultirali i način na koji ste vršili konzultacije (javna rasprava, pisani komentari, itd.)

- 2) Koji su rezultati konzultacija i da li su utjecali na sadržaj novog zakona?

Odgovor: U postupku izrade novog zakona, održano je više radnih sastanka sa rukovodstvom Notarske komore Federacije Bosne i Hercegovine na kojima je razmatran i u najvećoj mjeri usaglašen tekst novog Zakona o notarskoj službi Federacije Bosne i Hercegovine te je cilj i svrha novog Zakona implementacija presuda Ustavnog suda Federacije BiH (U-15/10 od 02.12.2015. godine i U-22/16 od 06.03.2019. godine). Javna rasprava će se održati u budućnosti, imajući u vidu da će predloženi propis biti predmet razmatranja u okviru redovne legislativne procedure.

IV - Alternativna rješenja – identifikacija opcija

- 1) Navedite opcije koje ste razmatrali, a kojima se može riješiti definirani problem i ostvariti cilj. Kratko opišite rezultate analize svake od tih opcija.

Normativno rješenje: Predmetni Prednacrt ima za cilj implementaciju presuda Ustavnog suda Federacije BiH (U-15/10 od 02.12.2015. godine i U-22/16 od 06.03.2019. godine) i donošenje novog zakonodavnog okvira kojim se napušta „obvezna notarska obrada isprava“ koja ima diskriminatorni karakter jer daje isključivo pravo notarima na obradu isprava te na štetu drugih osoba - diplomiranih pravnika s položenim pravosudnim ispitom u skladu sa navedenom Presudom.

Ne-normativno rješenje: Razmatrana je opcija „ne poduzimati ništa“. Međutim, zadržavanje postojećeg stanja ne može predstavljati zadovoljavajuće rješenje, s obzirom da zadržavanje postojećeg stanja podrazumijeva nastavak neimplementacije presuda Ustavnog suda Federacije BiH.

- 2) Objasnite zašto je izabrana opcija najpovoljnija za rješenje problema.

Odgovor: Izabrana opcija predstavlja najpovoljnije rješenje problema iz razloga što se donošenjem novog zakonskog okvira vrši implementacija presuda Ustavnog suda Federacije BiH i uklanja diskriminacija na štetu drugih osoba - diplomiranih pravnika s položenim pravosudnim ispitom u skladu sa navedenom Presudom.

V - Utjecaj odabranog rješenja problema na gospodarstvo, društvo i okoliš

- 1a) Utječe li prednacrt/nacrt zakona na poslovno okruženje? Kreira li dodatna administrativna opterećenja? Utječe li na rad malih i srednjih poduzeća i obrtnika? Hoće li imati utjecaja na funkcioniranje tržišta i konkurenciju?

Odgovor: NE

KONTROLNA IZJAVA O PROVEDENOJ PROCJENI UTJECAJA PROPISA

Kontrolna izjava o provedenoj procjeni utjecaja propisa		
Naziv prednacrt/nacrta zakona	Prednacrt zakona o notarskoj službi Federacije Bosne i Hercegovine	
Datum	20.02.2024. godine	
Kontrolno područje	DA	Obrazloženje Ureda
AKTIVNOST		
Naziv prednacrt/nacrta zakona je naveden i razumljiv	DA	
Naveden je naziv i kontakti obrađivača	DA	
Naveden je datum	DA	
DEFINIRANJE PROBLEMA		
Problem je jasno i sažeto objašnjen	DA	
Ciljevi su jasno i sažeto objašnjeni	DA	
Očekivani rezultati su jasno i sažeto objašnjeni	DA	
KONZULTACIJE		
Zainteresirane strane su jasno definirane	DA	
Proces konzultacija je jasno i sažeto objašnjen	DA	
PREDLOŽENA RJEŠENJA		
Predložena su normativna i nenormativna rješenja	DA	
Definirani su rizici predloženog rješenja	DA	
Definiran je utjecaj rješenja na proračun	DA	
Definiran je utjecaj rješenja na gospodarstvo, društvo, okoliš, te održivi razvoj i zdravlje ljudi	DA	
Definiran je način primjene i usuglašenost s ostalim propisima	DA	
Definirano je prijelazno razdoblje	DA	
PROCJENA PROVEDENA SUKLADNO UREDBI	DA	

URED VLADE FBiH ZA ŽAKONODAVSTVO I USKLADENOST
SA PROPISIMA EUROPSKE UNIJE

Željko Siladi, direktor Ureda

Datum i pečat 20.02.2024. godine

OVLAŠTENA OSOBA

Andra Metkal

OBRAZAC IZJAVA O FISKALNOJ PROCJENI

Obrazac IFP NE

A 1. Obradivač propisa						
	KOD	NAZIV				
	1501	Federalno ministarstvo pravde				
Razdjel						
B 2. Osnovni podaci o prijedlogu propisa						
Vrsta propisa/akta	Zakon	DA	Odluka	NE	Strategija	NE
	Uredba	NE	Drugi akti	NE	Drugi akti planiranja	NE
Naziv propisa/akta	Zakona o notarskoj službi Federacije BiH					
C 3. Izjava o nepostojanju fiskalnih efekata predloženog propisa						
Za provođenje ovog Zakona nije potrebno izdvajati dodatna finansijska sredstva iz Budžeta FBiH.						
D 4. Pečat i potpis odgovornog lica				Mjesto i datum	, 26-01-2024	

